Irohin Yoruba

A Newspaper of the Amalgamated Press (of Nigeria) Ltd

VOL. XII No. 589 | SEPT. 17—SEPT. 23, 1956 | KOBO MEJI (2d)

DAILY SERVICE
change of post address

AWON EGBE N.C.N.C. PAAPA FARAKO GBESE REPETE NIBE

NINU apakan iwe iṣiro owo banki na a ri i wipe afikun pataki wa ninu owo-yiya ati agbale (overdrafts) lati inu ọdun ti o bẹrẹ ni ọjọ kọkanlelọgbọn oṣu kẹta ọdun 1955 ti o si pari ni ọjọ-kọkanlelọgbọn oṣu keje ọdun 1956. Aropọ gbogbo owo ti nwọn ya Ẹgbẹ Oniṣowo Dọkita Azikiwe mọ gbogbo owo agbale ti ẹgbẹ na gba jẹ £112,000 ṣa a, ni ipari oṣu kẹta ọdun 1955; ni ipari oṣu kẹta ọdun 1956, o jẹ £163,000, ni ipari oṣu keje ọdun 1956 gbogbo aropọ rẹ jẹ £170,000 ṣa a. Eyi ti o fi le si i lati ipari oṣu kẹta ọdun 1955 fi diẹ le ni £58,000 ni.

Iṣiro owo ti apapọ Egbe Alakuko (NCNC) gbogbo wọn to bi mefa; oruko ti nwọn fun ikẹhin ni Iṣiro owo Buttons. Ni ipari oṣu kẹta ọdun 1955 gbese awọn ẹgbẹ na jẹ £12,844; ni ipari oṣu kẹta ọdun 1956, o jẹ £19,222; ni ipari oṣu keje ọdun 1956, o jẹ £50,000. Lati ọjọ kọkanlelọgbọn oṣu kẹta ọdun 1955 aye owo yiya ti nwọn silẹ fun wọn ti le si £37,656. Wọnyi ni ohun ti Ọgbẹni MacKenna tun fi han ninu ọrọ rẹ:—

O ni awọn eto iṣiro owo nla wa ninu iwe na, ṣugbọn ọkan ninu wọn ti on fẹ ki nwọn ṣe akiyesi rẹ ni £3000,000 ti nwọn ya Ẹgbẹ Oniṣowo A. G. Leventis laipẹ ọjọ—ninu oṣu kẹfa ọdun yi. O ni eyi ni owo nla ti African Continental Bank ya sode lati Ijbati Finance Corporation ti fi owo pamọ si banki na.

Idamẹfa lori ọgọrun (6%) ni nwọn ni banki na a gba lọwọ Ẹgbẹ Oniṣowo (Zik Enterprises Group) lori owo ti o ba ya a; nibikan ati ti akoko kan banki na pinnu lati gba idamẹje lori ọgọrun (7%) lori owo ti nwọn ba ya NCNC; ti akoko miran ati nibomiran ninu iṣiro kanna nwọn fẹ lati gba idamẹwa lori ọgọrun (10%) lori owo ti nwọn ba ya NCNC kanna. O fi han ninu ọrọ rẹ pe lori owo ti nwọn ya Ẹgbẹ Oniṣowo A. G. Leventis, idamẹta lori ọgọrun (3%) ti nwọn kere pupọ si ele ti nwọn ngba lọwọ awọn ẹlomiran ti nwọn ya lowo ati pe o yapa si eto ele ti o nfẹ lati gba lọwọ awọn ẹlomiran ti o ya owo lọwọ wọn.

Wo ofu ewe kẹwa

Eyi ni Ọgbẹni S. P. Wilkson, ọjọgbọn ninu iṣẹ iṣiro-owo ti Igbimọ Oluwadi gba ni pataki wa jẹri iwe iṣẹ Continental Bank.

Idi ti awọn ọgbẹ fi ni ewu

ATI TI A FI NI LATI TETE WO O SAN!

Nigbakigba ti o ba fi ara pa, bio kọjẹpe o dabi oju kekere, ihò nla ni o jẹ fun awọn kokoro lati ko si. Awọn kokoro abẹmi jẹ ohun alaye kinkinni kan, nwọn kere tobẹ gẹẹ ti o jẹpe o ko le fi oju ri wọn, ẹgbẹrun ọna ẹgbẹrun wọn wa ninu afẹfẹ ti nwọn yi wa ka.

Awọn miran ninu wọn ki i [illegible], ṣugbọn awọn miran lewu: bi nwọn ba wọ inu ẹjẹ wa lati oju ẹgbo tabi ọgbẹ nwọn le ṣe wa ni jamba. Eyi ni o ṣẹlẹ bi o ba ri oyun ti o segede si oju ẹgbo tabi ọgbẹ kan; awọn dokita npe irufẹ ẹgbo be e ni eyi ti o nba ẹjẹ jẹ.

Bi kokoro ba lọbẹ pupọ, pelu [illegible] ni o le fi ti wọn jade, ọgbẹ na ko si ni ni ewu pupọ. Ṣugbọn awọn kokoro kere tobẹ ge e ti ẹgbẹgbẹrun wọn le lọwọ wọ inu ọgbẹ ti o ba ti fẹju kinun silẹ. Bi nwọn ba ti ko wọ ibẹ tan ni nwọn a bẹrẹsi ma a yẹ, nwọn a si ma a pọ si ni iye.

Irora a wa de ganan. Ọrọ na le tan ka gbogbo inu ara rẹ, yio si jẹki o di aisan pupọ. Nitorina ni o fi jẹ pataki pupọ fun e lati ma gba awọn koko l'aye ti o ba fi ara pa. Ṣugbọn ọna wo ni o le fi ṣe e? Ọna kan pere na ni pe ki o pa wọn!

Oogun olomi ti o npa awọn jaamu na ni a npe ni "Antiseptic". Bi o ba ti we oju ọgbẹ na were ni o si fi oogun "Antiseptic" si i, gbogbo awọn kokoro yio ku, ọgbẹ na yio si san.

Ọpọlọpọ awọn dokita ati awọn ile-iwosan ni nwọn nlo "Antiseptic" "Dettol". [illegible] ni nwọn fi nlo o. "Dettol" a ma a pa awọn kokoro run [illegible]. "Dettol" ki i pa [illegible] ara ati eran ara l'ara rara. [illegible] "Dettol" ghadun.

[illegible] ni lati ni igo ẹgbogi "Dettol" ni ile. Nigbakigba ti o ba fi ara pa, diẹ ẹrẹsin tabi [illegible] ni we, [illegible] na [illegible] o si bu "Dettol" si oju rẹ. Ọpọlọpọ awọn [illegible] ni "Dettol" fun [illegible] anfani ara wọn, fun ọgbẹ [illegible] lati jẹki awọn [illegible] awọn [illegible]. "Dettol" a [illegible] ki si ti jẹki arun [illegible] o si ṣe [illegible].

DETTOL
[illegible]

AWARI NI KI RELUWE WA £250,000

ENUGU.

IROHIN kan wa nihin wipe Reluwe sofo patako. O to ẹgbaawa patako nlanla (200,00) ti o sonu laarin Kaduna ati Pọta. Owo patako wọnyi to nkan bi ẹgbẹrun ọnun ọna adọtalerugba (£250,000). Awọn enia npe fun iwadi kiakia lori ọrọ yi. Patako wọnyi sonu lẹhin ti awọn kontralọ ko fun Reluwe ni tabi awọn kontralọ ni ko ko wọn fun Reluwe ni? Ole ji wọn gbe lọ ni? Owo ti ọrọ yi ba lọ pọ to ki Reluwe tete wa idi ọrọ na. Awari ni ki Reluwe ṣe ọrọ awọn patako wọnyi.

Ọbakoso k'ẹhin s'Adelabu

IBADAN.

Nigba ọjọ Eti ti o kọja yi ni a riwo ta ni ọja 'Ba nihin ti awọn ero iworan pe le Raimi Ṣango lori. Raimi Ṣango fi gbogbo ara ṣo ami ẹgbẹ Olọpẹ mọ. Ami ọpẹ ti o wa lara rẹ ju mejila lọ. O ṣe siwaju, o ṣo ẹhin. Aṣọ ewu Olọpẹ ni o wọ. Ṣango wa nkigbe wipe on ko ṣe Ẹgbẹ Alakuko mọ. O ni ti awọn Alakuko su on. Oni ọjọ, ọla ijangban, ọtunla aapọn. Raimi ni ọrọ ẹgbẹ aladiẹ su on ati pe on ti setan lati fi ara mọ awọn Ẹgbẹ Afẹnifẹre. Raimi Ṣango yi ni o ti jẹ ẹni lẹhin ọgba fun Ọgbẹni Adegoke Adelabu ri. On ni ab'alya gbangba ti ma a siwaju Adelabu kankiri. On ni nwọn ima a nki ni masiliẹ pe "O ko janinjanin ba ara ile." Bayi ni ọbakoso nso kiri wipe on pada lẹhin Adelabu.

Owo adanu ni Continental Banki nṣe

OGBENI MacKenna ṣi [illegible] lọka si awọn iwe-eto-akọsilẹ meji ti o mu irohin wa gẹgẹ bi akọwe-iṣiro ti ṣe fa a yọ lati inu iwe-iṣiro -aṣepari ati ninu iṣiro ere ati adanu ti Ẹgbẹ oniṣowo Azikiwe ati awọn ẹgbẹ alabaṣepọ rẹ.

Iwe-eto-akọsilẹ kan ṣo iye ti awọn ẹgbẹ na ni lọwọ ti nwọn si yọ o kuro ninu iye ti nwọn jẹ ni gbese ti iye ti nwọn ni ṣẹku si l'ara han. Awọn ẹgbẹ diẹ ni iṣiro iye ti nwọn ni ṣẹku lọwọ, ṣugbọn awọn ẹgbẹ miran ko tilẹ jere kankan paapaa, ati iwe-akọsilẹ adanu lọpọlọpọ.

Fun apẹjuwe, Ẹgbẹ oniṣowo Azikiwe ko ni ami iṣiro ere kankan lẹhin £3,781 ti o ni ni lọrẹ Associated Newspapers of Nigeria ni ami iṣiro ere tire ti o ni ni £547, African Book Company. Ko ni ami iṣiro ere miran lẹhin £2,045 ti o ti ni. "West African Pilot" ko ni ami iṣiro-ere miran lẹhin £11,914 ti o ti ni. The Nigerian Paper Company Limited ni ami iṣiro [illegible] £760. Nigerian Printing Supply Company Limited ko ni ami iṣiro-ere [illegible] lẹhin £12,065 ti o ti [illegible] African News Agency ko ni ami iṣiro ere miran [illegible]

Wo ofu ewe kẹwa

Azikiwe darukọ ẹka ile iṣẹ rẹ mẹrinla.

EKO.

NI ọjọ 'Bọ ti iṣẹ ọjọ kẹfa oṣu yi ni Dọkita Nnamdi Azikiwe, Alakoso Ijọba Ipinlẹ Ila-Orun ati Olori Ẹgbẹ Alakuko (NCNC) nso fun Igbimọ Oluwadi Foster-Sutton lati ẹnu agbẹjọro rẹ, oruko awọn ẹgbẹ mẹrinla ti on ati awọn ebi rẹ ni owo si. Awọn na ni:—

1. The African Book Company, jẹ "Ẹgbẹ kekere ti o nte iwe"
2. The Comet Press Ltd, jẹ "Ẹgbẹ ti o nte "Daily Comet" ti o si nla a
3. Associated Newspapers of Nigeria Ltd, jẹ "Ẹgbẹ ti o ni ọpọlọpọ awọn iwe-irohin ẹku Naijiria"
4. Nigerian Paper Company, jẹ "Ẹgbẹ ti o nra iwe-iṣewe alawọ funfun, ati ala-

Wo ofu ewe kẹfa

AKIYESI PATAKI

Nje o ba ti i fi iwe Irohin Yoruba titun han ọrẹ rẹ bi? Oja ewe mejila ni o da, ti o kun fun irohin-aladun itan -atata, owe Ilẹ Yoruba ati oriṣiriṣi alaye ti o mu eko dani.

TETE RANṢẸ FUN IWE IROHIN YORUBA TI-RẸ NISISIYI.

EYI NI OJO AWON OJA ILE WA.

OJO AJE 17TH SEPTEMBER (MONDAY)

Ilu	Orako Awon Oja
Eko ati agbegbe re	Obun-Eko
Abeokuta.	Atan, Agbado, Ifo, Ilori, Itoku Isabo, Odeda, Ibara.
Ibadan	Ijaiye-Orile Iresa Obada Ezbe-ta Oyedeji
Ijebu	Ilishan Odogbolu Atan Imope Ishan Isara Imodi Akesan
Ijesha	Ilase Ibe Ilobe Iperindo Imuroko, Erinmo, Esa-Oke
Ondo ati Eti Odo	Agirifon-Ilutitun Odojomo, Igbotako, Ileoluji, Obunkekere.
Egbado	Aiyetoro Ilata Ifandu Ado-Odo
Ogbomosho	Iresa-Ilu Arolu Egbeda Jabo ta Oke Imale
Ekiti	Egosi Odo-Aiyedun
Ibinni	
Delta	Kokori
Igbajo	

OJO ISEGUN 18TH SEPTEMBER (TUESDAY)

Ilu	Orako Awon Oja
Eko ati agbegbe re	Mushin Badagry
Abeokuta.	Otta, Abalabi, Sodeke, Owode. Omida Ilawo Owowo Obafemi
Ibadan	Oja-Oje
Ijebu	Ikenne Okunowa Erunwon Mamu, Omu.
Ijesha	Ijebu-Ijesha, Osu, Itagu, Idoko Iloko, Odogbo, Owod, Eti Oni.
Ondo ati Eti Odo	Ishua Aye Erinkela Agbabu Igbogi
Egbado	Ilobi Igbogila Ijoun Imasai
Ogbomosho	Araromi Iresba
Ekiti	Erekesan
Ibinni	
Delta	
Igbajo	Ilore

OJO 'BO 19TH SEPTEMBER (WEDNESDAY)

Ilu	Orako Awon Oja
Eko ati agbegbe re	Agege. Ikeja
Abeokuta.	Lafenwa Obada Oba Kajola Ajegunle, Idogo, Ogumaki
Ibadan	Lalupon, Ibuko
Ijebu	Isara, Imodi, Ibefun, Atikori, Imushin, Ago-Iwoye Ijesha-Ijebu
Ijesha	Esa Oke Iwara Ejioro Odo Ibokun, Esa-Odo,
Ondo ati Eti Ondo	Igbo-Egunren
Egbado	Idi-Omi, Lasilo, Igan-Okoto, Atta Oko
Ogbomosho	
Ekiti	Ifaki Okemesi
Ibinni	Uromi
Delta	
Igbajo	

OJO 'RU 20TH SEPTEMBER (THURSDAY)

Ilu	Orako Awon Oja
Eko ati agbegbe re	Oyingbo, Ejinrin.
Abeokuta.	Ijoko, Iberekodo, Asa, Wasimi.
Ibadan	Ogunjana, Lagun, Sagbe, Olode
Ijebu	Aiyepe, Sagamu Itaosu, Ogere. Irolu, Ilele, Ita-Iloti
Ijesha	Ijebu-Ijesha, Ibodi, Ibode, Kajola, Oluwa'da.
Ondo ati Eti Odo	Oka, Ilara, Abigi, Aiyetoro, Epe.
Egbado	Alagba. Ilaro. Sunwa, Iboro, Jigga
Ogbomosho	Obada, Gambari.
Ekiti	Ilogbo, Oke-Aiyedun, Idogun
Ibinni	Eka.
Delta	
Igbajo	

OJO ETI 21ST SEPTEMBER (FRIDAY)

Ilu	Orako Awon Oja
Eko ati agbegbe re	Obun Eko
Abeokuta.	Atan Agbado Ifo Itoku Isabo Odeda, Ibara, Ilori
Ibadan	Ijaiye-Orile Iresa Obada Egbeda, Oyedeji
Ijebu	Ilishan Odogbolu Atan Imope Ishan Isara Imodi Akesan
Ijesha	Esa Oke Ilase Ibe Ilobe Iperindo, Imuroko, Erinmo, Ita Apa.
Ondo ati Eti Odo	Odojomo Igbotako Ileoluji Obunkekere Agirifon-Ilutitun
Egbado	Aiyetoro Ilata Ifandu Ado-Odo
Ogbomosho	Iresa-Ilu Arolu Egbeda
Ekiti	Egosi Odo-Aiyedun.
Ibinni	
Delta	Kokori
Igbajo	

OJO ABAMETA 22ND SEPTEMBER (SATURDAY)

Ilu	Orako Awon Oja
Eko ati agbegbe re	Mushin, Ebute Ikorodu.
Abeokuta	Owode Otta Abalabi Sodeke Omida Ilawo Owowo Obafemi
Ibadan	Oja-Oje
Ijebu	Ikenne Ikun-Owa Eruwon Omu. Mamu
Ijesha	Ijebu-Ijesha Osu Itagunmodi Odogbo, Iloko, Ipetu, Owode, Idoko.
Ondo ati Eti Odo	Agbabu Igbogi Ishua Erinketa
Egbado	Olorunda Kajola Ilobi Eredo
Ogbomosho	Araromi Iresba
Ekiti	Erekesan
Ibinni	
Delta	
Igbajo	Iloro

OJO AIKU 23RD SEPTEMBER (SUNDAY)

Ilu	Orako Awon Oja
Eko ati agbegbe re	Agege. Ikeja Ebute-Ero, Ojo Ajido
Abeokuta.	Lafenwa Obada Oba Kajola Ajegunle, Idogo, Ogumaki
Ibadan	Ibuko Lalupon
Ijebu	Ibefun, Atikori, Imushin, Ago-Iwoye. Ijesha-Ijebu. Isara. Imodi
Ijesha	Esa-Oke, Iwara, Ejioro, Odo Ibokun, Esa-Odo, Ijeda, Ikeji
Ondo ati Eti Odo	Igbo-Egunren. Atijere. Oni Ebiwo.
Egbado	Idi-Emi. Ibesho, Lasilo. Atta Oko
Ogbomosho	
Ekiti	Ifaki Okemesi
Ibinni	Uromi
Delta	
Igbajo	

OJO AJE 24TH SEPTEMBER (MONDAY)

Ilu	Orako Awon Oja
Eko ati agbegbe re	Oyingbo
Abeokuta.	Ijoko, Iberekodo, Asa, Wasimi
Ibadan	Olode, Ogunjana, Lagun
Ijebu	Aiyepe, Sagamu, Ita-osu Ogere. Irolu, Ita-Iloti, Ilele, Oyingbo.
Ijesha	Ijebu-Ijesha. Ibodi Ibode Kajola, Oluwa'da
Ondo ati Eti Odo	Abigi, Aiyetoro, Oka, Ilara, Epe
Egbado	Alagba Ilaro, Sunwa, Iboro
Ogbomosho	Obada, Gambari
Ekiti	Ilogbo, Oke-Aiyedun, Idogun
Ibinni	Eka.
Delta	
Igbajo	

ITUMO ALO

1. Oju (eyes)
2. Igbin (snail)
3. Eni (mat)
4. Eyin adie (eggs)
5. Ehin (teeth)
6. Omi-oju (tears)
7. Ose (soap)
8. Oşupa (moon)
9. Awon irawo (stars)
10. Iye-inu (thought)

K'IJERE AJ'OMOGBE WO EWON

EKO.

NI ojo Ru ti ise ojo karun osu yi ni Adajo-Agba Kotu Kekere Yaba, Ogbeni G. S. Sowemimo ri i pe Kujere Hausa ara Ilorin ti ko ti lokan se ibugbe Isara jebi esun ti nwon mu wa siwaju re pe . fe ji Rafiu Alimi Ishola gbe salo, o si ni ki o lo se ewon osu mejidilogun.

Awon eleri meta omo ti nwon fe ji gbe salo ati iya re ati aladugbo won ni nwon jeri tako Kujere Hausa. Ki adajo na to sa kosiko mo odaran na lori, o ni eri ti nwon je tako o mu on ni igbagbo pe o fe ji omo na gbe salo ni, ni Old Yaba Road Ebute-Metta, nibu ose ti o koja yi.

Enyin onkawe wa e o ti ri i ka ninu iwe wa ti ose ti o koja yi gbogbo oha etan ti Kujere Hausa gba lati fe fi ji omo na gbe salo ki O'nwa to ta u fa.

CLASSIFIED ADVERTISEMENT

FUN TITA

IWE Adura 2s. 6d. Abela 3s. 6d., Turari Adura 2s 6d. Abela Dragoni 7s. 6d. Kowe fun Iwe Itaja Manager. Box 12 Mushin.

Nwọn pa ẹja ti o ni ọwọ ati ẹsẹ

ANTI-AROCHUKU.

IYANU nla ni o jẹ fun awọn ara abule Anti-Arochuku ni Ikun Enyong nigbati ọde apẹja kan fi awọn pa ẹja nla abami kan lẹnulọlọyi. Ẹja na ni awọn ọwọ ati ẹsẹ.

Ẹgbẹ ẹja na kan kun fun irun bi ti ẹranko ti o nfi ọmu bọ ọmọ rẹ, iṣẹ ẹja ni o bo apa keji rẹ. Ori rẹ ti o jọ ehoro nla kan, kun fun awọn ehin ti o le.

Awọn ọwọ ati ẹsẹ rẹ mejeji won yọ sita gangan gẹgẹ bi ọmọ ika. Awọ inu rẹ ko yatọ si ti ẹja ojiji.

AZIKIWE DARUKỌ ẸKA ILE IṢẸ RẸ MẸRINLA

Lati oju ewe kini

wọ ẹrisiri ti o si nla wọn.

5. The Nigerian Printing Supply Company, je "Ẹgbẹ ti o nta gbogbo ohun elo itewe ati awọn irin-iṣẹ rẹ pelu".

6. The Nigerian Real Estate Corporation Ltd. je "Ẹgbẹ ti nwọn fi ẹgbẹdogbon ponun (£5,000) da ekowo ninu eyi ti Dokita Azikiwe funra ara re ko ẹdunrun din legbeedogbon ati marun ponun (£4,695) ipin ni, ipin yoku ti o je £305 si wa larin, arabirin rẹ, baba rẹ, ibatan rẹ ati Ogbeni Blankson."

7. The West African Pilot Ltd. "ti o nte Iwe Irohin Pilot"

AWỌN ONISOWO

8. Suburban Transport Ltd. je "Ẹgbẹ ti nwọn dasile lati ma a pin Iwe Irohin lati Eko lọ si gbogbo Igberiko"

9. Nigerian Commodities Ltd. je "Ẹgbẹ ti nwọn dasile lati le ma a fun awọn agoju olowo ati olowo-awọn ekuro ati koko tabi epo ni owo-agbatele."

10. The African News Agency je "Ẹgbẹ ti nwọn kojo lati ma a ta irohin ati itan".

11. The African Development Corporation, je "Ẹgbẹ onisowo"

12. The Nigerian Engineering and Manufacturing Company je "Ẹgbẹ onisẹ-ero.

13. Zik Enterprises Ltd. je "Ẹgbẹ ti o je opo ti o gba gbogbo idi owo na mu".

14. The African Continental Bank.

Eyi si kọ ni opin rẹ.

Ẹgbẹ nomba 13 ati 14 ti fẹrẹ di alakoso nomba 9 patapata. Ẹgbẹ nomba 13 ti ta Iṣẹ Iwe Irohin Pilot fun ẹgbẹ nomba 7. Ninu eyi ti ẹgbẹ nomba 13 ni ida adọta ninu ọgọrun (idaji) ninu owo ti nwọn fi da okowo rẹ. Ẹgbẹ nomba 13 kanna tun ni ida mọkanlelaadota ninu ọgọrun ninu okowo ẹgbẹ nomba 3. Ẹgbẹ nomba 13 kanna fẹrẹ je pe on lo ni ẹgbẹ nomba 2 patapata o si tun ni opolopo ipin ninu ẹgbẹ nomba 5 ati nomba 8. Lakotan, awọn ẹgbẹ nomba 13, nomba 1, nomba 4, nomba 5 ati nomba 9 ni inin-owo ninu ẹgbẹ nomba 14, ti o je African Continental Bank.

Ọlọla Frank Soskice ti o ka oro alaye na tafẹ lati inu ewe iwe merindiladọta, eyiti Dokita Azikiwe paapa yio tun ka fun Igbimọ Oluwadi funra ara rẹ laipe, so bayi wipe: Dokita Azikiwe pelu awọn ebi rẹ ati Ẹgbẹ onisowo Azikiwe (ẹgbẹ nomba 13) apapo gbogbo won ko ni ipin ju 93,900 lo ninu ipin ẹgbẹ nomba 14 ti iṣe African Continental Bank. Awọn ẹgbẹ nomba 1, 4, 5 ati 9 papo ni 10,000 ipin. Gbogbo ipin ti Continental Bank ni fun pinpin si je 110,500 Ipin. Ọlọla Frank, si tun nwa awawi lati so wipe, owo Dokita Azikiwe ko fi be ranle lori gbogbo ẹgbẹ mererinla bee si ni aye aṣẹ re lori won pelu.

Owo adanu

Lati oju ewe kini

£2,897 ti o ti ni. Suburban Transport ni ami isiro ere £7,970. The Nigeria Real Estate Corporation ni ami isiro ere £980. Nigerian Commodities Limited ni ami isiro ere £2,168.

Iwe alaye miran so isiro ati adanu awọn ẹgbẹ wonyi fun akoko ti a darukọ na. Eyi ti o dara ti o si yanju ninu isiro awọn ẹgbẹ na ni eyi ti o r'owo ya lati ọdọ Banki na. E ti ri i pegebi Banki na ti se ya awọn ẹgbẹ wonyi ni £112,000.

Ni ipari osu kẹta odun 1955 ki nwọn o to da owo ti a soro ba yi sinu Banki na, gagbọn nigbati e ba nro iye owo £112,000, eyi ti o je pataki owo ninu iwe-isiro ipari odun ti Banki na se fun ipari osu kẹta odun 1955. O je isiro ataka, eyi ni yio ma nyin fura si bawo ni awọn onichese won ti lowo lọwọ si.

ẸNYIN AGBẸ ONIKOKO Ẹ RANTI

Ja gbogbo apopo koko ti o ba bajẹ kuro ki ẹ si ma a ri wọn mọlẹ ki ẹ si ma a fun

'PERENOX' TABI **'PEREPOD'**

s'ara igi koko l'ọsẹ kẹta-kẹta

Ki arun korikori ma ba a gbe Koko ati Owo nyin lọ

Ninu awọn Garawa oni iwọn ẹsun mẹrinla (14 lb) ni "PERENOX" wa
tabi
Ninu awọn Garawa oni iwọn ẹsun meji (2 lb) ni "PEREPOD" wa
Pẹlu osuwọn ati iwe apejuwe kekere l'ọfẹ
Didi ni awọn Garawa ogun na wa lati si i daju pe nwọn wa ni ẹkun rẹrẹ ati pe ko ma fi le bajẹ rara.
Kii pa enia ati awọn Ẹranko l'ara bi nwọn ba loo l'ọna t'nwọn ṣe apejuwe lilo rẹ

O wa kakiri ẹka ile iṣẹ ati lọdọ awọn aṣoju
THE COOPERATIVE SUPPLY ASSOCIATION
tabi
THE UNITED AFRICA CO. LTD

Plant Protection Ltd.

CLASSIFIED ADVERTISEMENT

PUBLIC NOTICE

"Salesmen—Commission agents all territories, young men, good education with experience. Send 2/- P. O. for application forms. Dagger agents, West Africa, 114 Andover, Hants, England."

Printed and Published by the Amalgamated Press (of Nigeria), Ltd., 5/7, Apogbon Street, Lagos (Editorial and Advert. offices) Tele. 20656, 5882.

Fun Owo Irohin Yoruba odun kan—Eko-nile meje ati kobo mefa (8s. 6d.) ke sibẹn ni Nigeria ati Oke-Okun (£1 11s. 6d.) Ọlọtu B. M. Aderemi, 9, Chapel Street, Lagos.

Owe ile Yoruba

(Lati owo S. Adeyinka Shokarin, Makun Shagamu)

A—BIYAMO ota arun, eni nsise ola ole.

B—Bi ara ile eni ba nje kokoro buruku, ti a ko be bere so fun, hẹrẹ-huru re ko ni jeki a sun loru.

D—Didun l'o dun l'afi ... ara ... ti ile Oge lo Oge le.

E—Ewo Togbo irungbon ... gba mamu ni af'oju di.

E—Eni a ni ko kinni ... fi egun si owo, eni a ... ko eeni l'oju fi ata si enu.

F—Falana gbo tire l'ara ... l'angbo.

G—Gidigbi ko mola, ka ... bi eru ko da nkan.

GB—Gb'omo f'oran ... f'omo, ki omo sa ti ... oyan.

H—Hanha ni opolo fi ga ... alamu se.

I—Ijo mbe ninu aro, ese ... ko si.

J—Jakuma ki nrin l'osan, ... a bi re ki i rin l'oru.

K—Ki adiii ba a gbo ni a ... ore leju omo re.

L—L'ojo ere ni oro ndun ...

M—Mo ya l'ana ko kan ... ebi.

N—Nitori adiii ni ojo se ..., nitori afoju ni ojo se ...

O—Ori ode tan npete ..., ori a d'eran tun npete ... ti j'eba.

P—Pipe ni yio pe, akololo ... pe baba re.

R—Riro ni ti enia sise ni ... Olorun.

S—Suuru ni la ngmo ... eni, enia gb'okere nfi.

S—Sokolo ni njogun idi, omo eni ni njogun eni.

T—T'oju t'iye ni aparo fi ... riran.

U—Uku-uku de Gambari ...

W—Warape o ni ibikan a ... gbogbo ara ni i n ... ni.

Y—Yinni-yinni ni i ni ... eni se'mi.

ALỌ O? ALỌ!

(Lati owo Sunday Ademola, P.W.D. Zaria.)

INU mi yio dun bi Olotu ba le gba mi laye lati pa alo ... yi fun awon onkawe "Irohin Yoruba". Awon alo na niyi:—

1.—Igi meji wa l'ojude Oba, a ko mo agba ninu won?

2. Doko rogodo tidi ...?

... Ko l'owo, ko l'ese o ni ... gbe omo wa?

... Adiro meji ko se e ... ka ori ara won?

... Gbogbo ile kiki eekan?

... Oga tegre ehin aran, ... ti oro ba dun ni l'a nyo ...

... Oko odun kan ko ni ...

... Kongbe dooro larin ...

... A se ewa si idi esu, ki ... mo a ko ba a mo?

... Mo se "hun-un" mo ...

Wo ojo eke ...

Iwe si Olotu Irohin Yoruba

IROHIN YORUBA TUN PỌ NI KỌBỌ-MEJI

INU mi yio dun ti Olotu ba gba mi laye lati s'oro lori "Irohin Yoruba" ti o di kobo meji. Ni oju temi mo ri i pe iwe na po ni kobo-meji nitoripe awon iwe miran ni ede Yoruba ti nwon nta ni kobo-meji paapa ko po to oju-ewe mejila gegebi ti "Iwe Yoruba" yi. Iwe "Irohin Yoruba" yi si ma nran awon ilu lowo lorisirisi lati ba won fi edun okan won han Ijoba, awa ti a ko si mo iwe ede Geesi ka paapa si ngni anfani lati ma a s'oro si eti igbo Ijoba gegebi odun okan wa.

Nitorina mo gba enyin onkawe "Irohin Yoruba" elegbe mi ni imoran lati ma a ra iwe na ka fun isiri Olotu wa ki o le ma a tubo ran wa lowo gegebi alagborandun wa.

Mo dupe o Olotu.

Emi ni,

Tiriminiu Anifowoshe.

Epe.

EWO L'EWO OLOTU?

E JOWO, e gba mi laye lati se ibere lori oran Ramonu Ayinla eyi ti mo ri ka ninu iwe kan pe o fi owo tan-ran lulu ti o lu Sule Balogun, o si yo o li ehin. Ponun medogbon (£25) ni o wa ni oke iwe na pe o fi tanran oran na, sugbon nigba ti mo nka a lo, ponun medogun (£15) ni mo tun ri ni arin iwe kanna. Ewo ni ki a gbagbo ninu mejeji, ponun medogbon ni tabi ponun medogun? A dupe o.

Emi ni,

A. ADEPOJU AGEDE.

Ile Ojoma, Doyin Offa

AKIYESI—Ponun medogbon ni owo na, ki i se ponun medogun (£15)

—OLOTU.

Onitan A iran oku-abo

MO fi tokantokan dupe lowo Ogbeni J. O. Shoyinka onitan Ajiran, fun itan oloyinmomo to ti nfun wa lati ojo yi to seese de ipari ni osunjo osu kejo odun yi. Mo dupe pupo, ki Olorun ki o tubo ma a fun e ni lakaye ati ogbon ati alafia ara lati le ma fun awa onkawe "Irohin Yoruba" ni iru itan aladun bebe. A o ma reti itan "Igbo Epubeleke" o.

Olotu, mo dupe aye ti e gba mi o, omo araiye ko ni ri'di nyin o. Amin.

Emi ni,

M. Akinwunmi Ajayi.

Abule Abudu, Ibini

Owo ori Ifebirin poju

A DUPE lowo Ijoba Ipinle Iwo-Orun fun opolopo ise ribi-ribi ti nwon se paapa lori owo Ife-birin. A gbo wipe owo Ife-'birin ni Ijebu-Ode ko gbodo le si ni ponun medogun (£15). Owo Ife'birin ni Ilesa, Imusin, Ijebu-Ife, Owu, Ikeja, Ogbere ati bebebelo poju; o le mu ifasehin fun omodekunrin lati ma tete l'obirin ati wundia lati ma tete ti oko ni, tabi ko ma a lo ilu miran lati ma a fe'birin.

A be Ijoba Iwo-Orun lati ba wa din in ku. A dupe o.

Emi ni,

M. ADEDEJI BALLINGER.

Ishapodo-Ijebu-Ife.

IWA ABUKU KO DARA

IWA afojudi si awon agbalagba ko dara. Iwa ki a ma a fi abuku kan awon omidan ati gbajumo obirin ko dara. O po ninu awon odomodekunrin ninu ilu yi ti nwon ma a nfi abuku kan awon agbalagba ati awon obirin nigbati nwon ba pade nwon lode. Asesile ni aboaba. Eniti o ba fi abuku kan omolakeji re, esan a ke li ori re. Esan ko si gbo oogun.

Emi ni,

M. O. AJAYI.

Ileja.

Ẹ maṣe kọ owo ti o yọ

MO be Igbimo Ijoba Ibile Owo ki nwon se ofin pe ki awon ara ilu Owo ye ko owo ti o ba yo, nigba ti o ba ti je owo daradara ni, ti ki i se owo panda (counterfeit). Asa pe ki a ma a ko owo ba wonyi ti wo po ju ni ilu yi, e jowo, e ba wa fi opin si i o. Emi ni,

GABRIEL BISI OWADUPE.

Owo.

Onigbagbọ ẹ la a ye mi?

OLOTU, e jowo gba mi laye ninu iwe "Irohin Yoruba" oloyinmomo lati beere oro die ti mo ko si imale iwe ni lowo awon Onigbagbo ati awon onkawe "Irohin Yoruba".

Awon ibere na ni wonyi:

(1) —(a) Awon ijoye melo ni Oba Solomoni ni?

(b) Kini ise awon ijoye na?

(2) Awon melo ni ijoye Oba Solomoni lori gbogbo Israeli ti o npese onje fun Oba ati agbo ile re?

(3) Kini osuwon onje Oba Solomoni je lojo kan?

(4) Ki lo fa a ti o fi ri be e?

(5) Nibo ni a ti le ri ilumo oro wonyi ka ninu Bibeli?

Olotu mo dupe aye ti e gba mi o, oko Olu ko ni sa ... lese o. Amin.

Emi ni,

I. O. ARO.

22, Apapa Road

P. O. Box 68,

Ebute Metta.

DeWitt's

BABY Cough Syrup

A pile se e f'awon omo ti koi t'odun marun awon omode ikeran re.

Awon oogun ... fun ...

COUGH SYRUP

Eyi si dara fun agba ati omo ti o ba koja odun marun.

Yio wo IKỌ na san

ORIKI BAMWO

Bamwo de alajeja omode, agbemola bi orisa. Akokoluko ogun ti nda'molekun igbona, atata ogun ti np'otutu re warawara. O s'abiku d'ikugbagbe, o s'omo ti nh'ehin lore. Iko ri i sa. Iba ko o l'ona ta giri. Aiperi ri i d'ekun iyonu. Olugbala f'omo ti nyagbe orun. O k'aga lowo, o lu jedijedi l'alapa; gbogbo abiyamo nro sese. Ela ri i, o ro'ju. Opere ri i o na 'ehe bora. Ebi npa'lomo lodideso. Ore ilodo, Kosemani awon abiyamo eni araiye ... Wa ra a lodo wa: Igo kekere 2s. 4d. Igo nla 4s. 6d. Owo-oko 1s. 6d. Kowe si wa fun aroso lati gba odinwo.

The Egba Trading Aradan Stores

144, Denton Street, 38, Denton Bridge St., P.O. Box 2, Ebute-Metta. 46, Victoria Street, Lagos ati New Motor Park, Ibadan.

OSE ATAWOSE

LUX

* Oloõrun didun

* Ti a se ni pataki fun itoju awo ara

Irohin Yoruba

ỌRỌ-OLOTU

Ẹṣẹ apania t'on ajọmọgbe dede ni

LATI ẹnu ọjọ mẹta yi wa o dabi ẹnipe awọn kan wọ ilu wa lati odikeji aiye, eyini nipe, awọn ara ilu iparun wọ aiye, awọn alailanu awọn ika enia, awọn ajale-onile-bo-tirẹ-lẹhin, awọn eni buburu na ni awọn Gbomogbomọ, ti o jẹ pe a ngburo lotun losi ti nwọn ja ilu logun.

Bi a ti ngburo Lamidi Alabi Ilorin ti o kan ọmọ mẹta mọ inu apoti, bẹni a tun ngburo awọn meji ni, ti nwọn tun gbale ọmọ-okunrin kan lati jigbe salọ, ninu ariwo nrolẹ die ikan tun ni on Kujere Hausa ni Yaba, to wipe on fẹ pongbẹ ni, ni on ba pe ki ọmọ ti o fẹ jigbe o fi iso ẹlẹmu han on.

A gbọ wipe nwọn ti sọ Lamidi Alabi Ilorin s'ẹwọn ọdun marun onisẹ asẹkara ati Kujere Hausa si ẹwọn oṣu mejidilogun onisẹ asẹkara, awọn yoku si wa lẹnu ẹjọ wọn. Eyi ti o tilẹ wa buru-ju ni eyi ti a tun gbọ lenulọlọyi pe abọyun kan tun ji ọmọ oṣu mẹrin gbe mọ iya rẹ lọwọ, ti o fi ogbon etan gba ọmọ na lọwọ rẹ pe on fẹ gbe e si abẹ iso kan nibi ojo ko ni pa a nigbati on na loyun tirẹ sinu, iya ọmọ na ha le ni ifura si iru enia bẹ e?

Ohun pataki ti a fẹ bẹ Ijọba lowe rẹ si nina oran ti o nsẹlẹ yi ni wipe iba dara ki Ijọba ṣe ofin ti ajọmọgbe gẹgẹbi ti apania, pe ẹniti a ba ka oran na mọ lọwọ ti a si ri ẹleri daju pe o fẹ ji ọmọ-ọlọmọ gbe tabi ti o ti jigbe ki o jẹ pe ẹjọ pipa ni nwọn da fun un tabi ni idakeji ki Ijọba sọ ọ si ẹwọn ọdun gbere ti o ṣe wipe ninu ẹwọn na ni yio gbe pari ọjọ aiye rẹ si.

Ki o ma si jẹ pe lori ẹwọn-gbere nikan ni, ṣugbon ki nwọn ṣe ewu iru odaran bẹ ki o vato, yala ki o pupa tabi ki o dudu tabi pupa niwaju, dudu lẹhin. ki ẹnikeni ti o ba ri i lode nibiti nwọn gbe nlọ ṣiṣẹ ki o le mọ o yato pe arufin ajọmọgbe ni. Iru rẹ yio si jẹ arikogbon fun ẹniti o ba ni ero ka gbe ọmọ ṣe-owo, tabi fi ṣe oogun tabi tita-ni-ẹru.

Ohun ti o fa fifun Ijọba ni imọran bayi nipe, awọn agbalagba ki nwa lọja ki ori ọmọ titun o wọ. Ijọba si ni oguna gbongbo ti o nda ito l'enu igbin, oran ajọmọgbe ki si se ese ti a le f'oju tinrin pe ẹṣẹ kan lasan ni. Ti Ijọba ba si nfọju tinrin ẹṣẹ yi pe ki nwọn se idajọ rẹ bi ti olosa lasan ni, iru iwa ibajẹ yi a tubọ ma a wo wọn l'ewu ni.

Ẹniti o ba mọ iyi ọmọ ko ni ko imọran wa danu. nitori ọmọ niyi aiye ọmọ ni ade obi, e gbọ bi oni Psalm ti so nipa ọmọ. o ni "Ọmọ ni ini Oluwa, ọmọ inu si ni ere rẹ bi ọfa ti ri lọwọ awọn alagbara. bẹni awọn ewe, ibukun ni fun okunrin na ti apo rẹ kun fun wọn, oju ki yio ti wọn nigbati nwọn ba ba ọta wọn pade-ija lẹnu bode".

Ini Oluwa ni ọmọ nitoto. ola kan ko koja ọmọ. iyi kan ko koja ọmọ. Eni ti o ronu wo ti o gbere pe on nlo ji ọmọ-ọlọmọ gbe, ki o ronu wo dada pe ti o ba jẹ t'on ni nko? Nwọn ni ka mu pẹpẹ ka fi gun adaba, ka pe eiye o ni ke. ka fi dan ara ẹni wo, a o mọ pe bi o ti ndun ni bena ni o ndun ẹiye.

Ẹniti ko ro irora abiyamọ, ti ko ro anyan obi lori ọmọ, ti o ro pe on nse e fun anfani ara on, oluware ko mọ pe ile ti aba fi ito mọ iri ni yio wo o. Ẹsan mbọ wa ke, nigbati ẹsan ba nke lori wọn, nwọn a bere si ke kiri, ma a taraka, bi nwọn ba raye a ti sagbe nwọn a ma a ke kiri pe: "Adanwo ni, ẹ ṣanu on, adanwo ni ẹ ṣanu, adanwo ni ẹ ṣanu on".

Amokun-jale, o ni ọba aiye ko ri on, bi ọba aiye ko ri i nkọ, ṣebi Ọba Ọlọrun nri i. Adakẹ dajọ. Eni ba gbin ebu ika ori ọmọ rẹ ni o hu le. Nigbati iru enia bẹ ẹ ba nfi oju wina ẹsan, awọn alanu ọmọ araiye a fun ma a ṣanu rẹ, nwọn a ma a ba a daro ni ti nwọn ko mọ ohun ti o ti se sehin ti ẹsan rẹ uke.

Nitori eyi ni a ṣe da imọran pe, eyiti owo Ijọba ba tẹ ki nwọn o kuku tufo, ti nwọn ko ba ṣe ijiya rẹ ni pipa ki nwọn o samì si lara d'oju iku, ki ẹniti o ba ri i pẹlu awọn arufin-ọlọgbẹ rẹ nibi nwọn nko wọn lọ sise, ki nwọn o le mọ pe "Eleyi ni arufin ti o ji ohun-Ini-Oluwa gbe, a ja Oluwa l'ole.

Iwe aramu ko tun Ogbomọṣọ ṣe

Lati ọwọ S. TANIMỌMỌ LANREWAJU (Kumasi, G.C.)

ENITI a pe ki o wa tun aiye ṣe ko gbọdọ ba aiye jẹ. Eyiyi ni mo fẹ ki awọn ti nko ara wọn jọ ni ilu Ogbomọṣọ labẹ oruko Ifẹlodun ni lati mọ. O jẹ ohun ibanujẹ wipe enia bi Ogbeni Nathaniel Adibi da ara rẹ pọ mọ awọn abanijẹ ti nwọn npe ara wọn ni ọmọ ẹgbẹ Ifẹlodun. Awọn ọmọ ẹgbẹ yi ko ni ifẹ kankan lọkan nwọn ko si si fun alunse.

Oloye S. L. Akintola okan ninu awọn ọmọ Ogbomọṣọ ti o ngbe oruko ilu Ogbomọṣọ ga, fun ifẹ idagbasoke ilu wọn.

* * *

Kini iwa ti nwọn nhu? Nwọn ri i pe awọn ara ilu Ogbomọṣọ ri ihoho awọn ati pe ko si ẹniti awọn le tanje mọ, nwọn wa bẹ si ẹhin odi nwọn nkọ oriṣiriṣi iwe buburu nipa awọn ti nwọn ngboyanju lati tun ilu ṣe. Ohun pupọ ni o wa nipa awọn ọmọ ẹgbẹ yi ti a fi le mọ pe opuro ni wọn. Ekini, nwọn so wipe awọn ko kuro ninu Ẹgbẹ Afẹnifẹre ati pe ọmọ Ẹgbẹ Afẹnifẹre ni awọn. Kini nwọn nse lati fi idi Ẹgbẹ Afẹnifẹre mulẹ?

Enia ko le fi idi ẹgbẹ mulẹ nipa iyapa. Nwọn yapa kuro ninu ẹgbẹ yi, nwọn ntapa si ẹgbẹ na ni koko, nwọn si tun nfi ẹnu so pe ọmọ ẹgbẹ ni awọn. Mo fẹ ki ẹnyin ti nwọn nkọ iwe kakiri si bere lọwọ Ogbeni Adibi ati awọn ọmọ ẹhin rẹ pe kini nwọn nse lati fi idi ẹgbẹ Afẹnifẹre mulẹ? Owo ni nwọn nda si tabi ipade ẹgbẹ ni nwọn nwa deedee ni?

O jẹ ohun iyalẹnu pe Ogbeni Adibi ri ara mọ awọn ti nwọn so pe dandan afi bi awọn Afẹnifẹre ba yọ Ogbeni Fabunmi ati Ogbeni Ajao ati Ogbeni Gbadebo kuro ninu ẹgbẹ ki awọn to wa tun wọ ẹgbẹ na pada lọkantọkan. Mo sebi ọmọ iya ati ọmọ baba ni gbogbo awa ọmọ Ogbomọṣọ. Nibo ni ifẹ arakunrin wa ninu iwa ti Ogbeni Adibi ati awọn ilọngbe rẹ nhu yi?

Efọ ki i ma le efọ l'ara! Agabagebe kan ko ju ti ẹniti nfi ẹnu sọrọ ifẹ ti nfi ọkan korira ọmọnikeji rẹ lọ. Nibo ni ifẹ wa lọkan awọn ọmọ ẹgbẹ yi? Mo kọ iwe yi lati fi han pe awa ọmọ Ogbomọṣọ ti a wa ni idalẹ ki i se asiwere. Nitotọ ni a ko de ilu Oyinbo ri, ṣugbọn a ni lakaye tiwa. O yẹ ki Ogbeni Adibi mọ pe a gbọn ju ẹniti on le tan jẹ lọ.

Ohun kẹta ti mo fẹ ki ẹnyin onkawe mi kiyesi ni pe awọn opuro ati awọn eletan ni Ogbeni N. Adibi nko kiri. Ninu iwe aramu kan ti a ri gba lọdọ awọn ọmọ ẹgbẹ Adibi laipe yi mo ri i ka wipe ilu Ogbomọṣọ nbajẹ ati pe gbogbo enia ni nsa kuro ni ilu. Ko si otitọ ninu eyi. Nigbati Ijọba ka gbogbo enia ti nwọn wa ni ilu Ogbomọṣọ ni nkan bi ogun ọdun sẹhin nwọn ri i pe ẹgbẹgberun ọna aderun (90,000) enia ni o wa ninu ilu na. Eyiti Ijọba ka lẹnu nkan bi ọdun diẹ sẹhin fi han wipe ẹgbẹgberun ọna igba o di meji (188,000) enia ni o wa ninu ilu na. Ilu ha nfu ni eyi bi?

Iti Ogbeni N. Adibi ba si fẹ ja mi mọ pe akiyesi iwe Ijọba ti nwọn npe orukọ rẹ ni "Population Census of Nigeria 1952-53" ti o ṣeṣe jade. Ilu Ogbomọṣọ tubọ ntobi si i ni, awọn enia inu rẹ tubọ npọ si i ni. Bi o ba jẹ pe otitọ ni ohun ti awọn ọmọ Adibi wi pe awọn enia nsa kuro ni ilu, kini se ti ilu tun nkan si i?

NWỌN NKỌLE-KUN-LE

Iwe ti mo ri gba laipe yi fi han pe oriṣiriṣi ile titun ni awọn ọmọ wa nkọ si Ogbomọṣọ. Pupọ ni awọn ti nti Oke Okun nibiti lo kọ ile ni Ogbomọṣọ. Eyi a han pe ilu tubọ ndara ni. Ilẹ wọn ni Ogbomọṣọ ioni to ti ilu Ibadan. Gbogbo ẹnyin ti ẹ ti ra ilẹ lati fi kọ ile ni Ogbomọṣọ ni yio jẹri si eyi. Ami ilọsiwaju ni eyi. Nigbati ilẹ ti a nkọ le le lori ba ngwọn, ile pupapa yio ma a ni iye lori. Mo bere lọwọ awọn ọmọ ẹgbẹ Ifẹlodun, bi awọn enia ba nsa kuro ni ilu, awọn wo ni nkọ ile titun wọnyi? E mu etu kuro ninu iro ti ko sọrọ ja. "O di yungba-yungba. Ogbomọṣọ oni dun ju t'atijọ lọ!"

Kini ohun ti o tilẹ nduu Ogbeni Adibi tobẹ ti ko fi ni oju lati fi wo ohun ribiribi ti nlọ ni ilu Ogbomọṣọ? Ile ẹkọ giga Grama Sekuu ti a ko ti ni ri, a ni i loni.

Wo oju ewe kẹwa

OJA IDẸRA

Iwe Adura Iyanu awọn Ajẹ 10s. 6d., Iwe Owe Yoruba 5s. Iwe Ajiran Ilu Oke 4s 6d., Oruka Itaja 30s. Fi owo ranse si Manager 32, Martin Street, Mushin Lagos.

No. 128

CARTER BRIDGE DAMAGED

During the early hours of Thursday, September 6th a number of heavy barges in Lagos Harbour broke adrift and were carried by the current against Carter Bridge with great violence.

Some of the steel piers which support the bridge have been seriously damaged and the Director of Public Works has ordered the reduction of speed of traffic to 20 miles an hour. It has also been necessary to reduce the effective width of the bridge at the place where it is damaged.

Arrangements have already been made with Messrs. Dorman-Long & Co. Ltd., the contractors who built the new Cross River Bridge for the replacement of corroded steels in Carter Bridge, and they will also be asked to undertake the repairs now required. The work will be begun before the end of the year.

PATAKI! PATAKI! PATAKI!!

SI GBOGBO AWỌN MẸMBA ATI ALAFẸHINTI "THE CO-OPERATIVE SUPPLY ASSOCIATION LIMITED"

Gẹgẹbi ipinnu Igbimọ Alakoso ati ipade gbogbogboo l'ọdọọdun, a o pin ere fun gbogbo awọn mẹmba ati awọn alafẹhinti "The Co-operative Supply Association Limited" gẹgẹbi iranwọ wọn ba ti to, ti o si mọ fun awọn ile-itaja ati awọn ẹka rẹ larin ọjọ kini oju kẹwa ọdun 1955 si ọjọ kọkanlelogbon osu kẹta ọdun 1956.

BERE NIPA AWỌN ETO NA NINU ILE-ITAJA TABI ẸKA "CO-OPERATIVE SUPPLY ASSOCIATION" TI O WA NI ITOSI RẸ.

IJỌBA ALAFIA BẸRẸ LI ỌYỌ

ORI mi jọwọ ja fun mi. Ori ala ni nja fun ala, ori ejo ni nja fun ejo. O di'fa fun Ọlabọde Akanbi t'o fi emi rẹ wa ijọba rere, ijọba alafia fun awọn mẹkunnu ati enia gbogbo ti mbẹ l'Ẹkun Katunga ti a npe li Ọyọ.

Enikẹni ti o ba de Ọyọ lesi tabi ni ibẹrẹ ọdun yi ko ni ṣaimọ pe "Ogun ja Aibo, ogun ba ile ọla jẹ". Ọyọ wọ aṣọ ọfọ. Nitotọ, Ọyọ wọ aṣọ ọfọ, awọn enia ilu Ọyọ si npohunrere ẹkun fun iku awọn ọdọmọkunrin ti ko fẹ ijọba Rehoboamu—ijọba "ti Olọrun fẹ ti Olọrun ko fẹ, ngo ba tire jẹ" ti o ti sọ ẹmọ di ẹru jake-jade Ẹkun Ọyọ.

Awọn ọdọmọkunrin na tan imọlẹ si okunkun iwa ibajẹ, ilẹnimọlẹ, irẹnijẹ ati ṣonilọwọgba to bo ilu ati aiye wọn mọlẹ. Nwọn fẹ ilu to dara lati gbe. Nwọn fẹ aiye irọrun fun gbogbo enia Ẹkun wọn. Ọran wọn dabi ọran aja t'o fẹ gba ẹran lẹnu ẹkun. Ọran iku ni. Ṣugbọn nitoriti nwọn fẹ ilọsiwaju fun ilu wọn, nwọn ko bẹru, bi Mose, lati gba awọn enia wọn kuro l'oko ẹru. Nwọn ja ija nla; nwọn duro bi Dafidi lati ba Goliati jagun ninu "aginju iparun" ki awọn mẹkunnu le jẹ ire Oluwa ni ile Alaiye. Nwọn ja, nwọn si ku. Ọrun rere fun wọn!

Nwọn ku. Ṣugbọn emi ba de Ọyọ loni ko ni ṣaigbagbọ pe nwọn ko ku lasan. Olọrun ti ṣe ohun ti nwọn fẹ. Ori wọn ti ja fun wọn. Imọlẹ ti le okunkun kuro ni Ọyọ. Gbogbo awọn enia, yala awọn "elewurẹ" tabi awọn "aladiẹ", yala awọn "abọbaku" tabi awọn "Afọrako-Ọba jẹun" ti bẹrẹ si ba awọn "Afẹnifẹre" ko "Kabo, ọjọ rere" li Ẹkun Ọyọ.

Nisisiyi, ọjọ ọfọ, awẹ ati imira wọn bi ilu ti de opin; alafia ati ifọkanbalẹ ti bẹrẹ si wọ ile ati ọkan olukuluku. Nwọn ni ireti wara ati oyin ti yio ṣan lori ẹjẹ ati omijẹ ti nwọn ti nri lati bi ọdun mọkanla wọnyi wa. Ireti na pa tobẹ ti nwọn ko fẹ ki enikẹni, yala nipa ọrọ tabi iṣe, tun pa ohun ti ṣe alafia wọn mọ kuro loju wọn.

Eyi li o mu ki ọrẹ mi Ọgbẹni P. A. Afọlabi, Olori Ẹgbẹ Alakuko-Ọyọ Parapọ yara sọ fun iwe irohin *Daily Times* laipe yi pe ko si ija larin Ẹgbẹ Afẹnifẹre ati Ẹgbẹ Alakuko l'Ọyọ. Mo ro pe orin ti Ọgbẹni Afọlabi fẹ ko fun "Daily Times" ni:

> Ija d'opin, ọran si tan,
> Gbadegesin jagun mu ẹtu;
> Orin Ayọ l'a o ma ko—
> Aleluya!

Emi mọ pe Ọgbẹni Afọlabi ko le sọ nisisiyi pe ibaṣe Ọyọ Parapọ ati Ẹgbẹ Alakuko ko ni ire kan fun awọn enia Ẹkun Ọyọ. Mo mọ pe, bi Onigbagbọ totọ, Ọgbẹni Afọlabi ko ni inudidun si iku awọn ọdọmọkunrin ati ibanujẹ awọn obi ti'o tiinu ajumọṣe na jade fun Ẹkun Ọyọ.

Ṣugbọn mo fẹ ki Ọgbẹni Afọlabi, bi Onigbagbọ totọ, kuro ninu awọn ti ntan Alhaji Adeniran Adeyemi jẹ. Mo gba Ọgbẹni Afọlabi niyanju lati fi igbọiya sọ fun Alhaji Adeniran, bi Woli Daniel ti sọ fun Ọba Belṣassari (mo ro pe itan na wa ninu Bibeli ti Ijọ Aguda) pe "Mene, Mene, Tekeli, Peresini". Ko dara ki a tan baba onibaba jẹ titi de isa-oku. Ẹṣẹ ni!

Mo lọ si Ọyọ, mo si f'ojukan Ọba ninu Ipadi. Bi mo ba jẹ woli, emi iba sọ pe Ọyọ yio di ayanfẹ ninu awọn ilu ti yio ni ilọsiwaju ninu ọla ati ogo, alafia ati ifọkanbalẹ ni Ipinlẹ Iwọ-Orun. Ṣugbọn emi kiṣe woli, sibẹ oye ti mo ri l'Ọyọ ki mi laiya pe Oluwa yio rọ ojo ibukun ati iye sibẹ bi awọn enia Ẹkun Ọyọ ba le yago fun ẹgbẹ oṣelu ti ko wa alafia ati ire ilu, ti nwọn ko si fi eti si ẹtan awọn arijẹ-ninu-idarudapọ t'o nfi ọta sarin ọba ati awọn enia ilu rẹ.

Nitotọ, agbara a ma gun ọba bi oriṣa, ọba a si ma lo agbara rẹ nigbamiran lai-ranti pe "ti Oluwa li agbara". Ṣugbọn ko da mi loju pe Ọba Gbadegeṣin yio lo agbara rẹ lọna ti ko dara fun alafia ati ire awọn enia ilu rẹ. O han si mi pe Ọba Ladigbolu Keji yio sọ fun awọn Ẹkun Ọyọ pe, "nitotọ, emi li iku baba yeye, ṣugbọn iku ti ku".

Beni; iku ti ku. Eyi li ere iku Oloye Ọlabọde Akanbi Thomas. Bọde ku s'oju ogun. O ku, bi Mose, laide ile ileri-ilẹ ti nṣan fun wara ati fun oyin. Ṣugbọn ori rẹ ja fun un. O segun awọn ọta ilọsiwaju ati ire. Emi rẹ —emi afẹnifẹre nra-baba lori Ẹkun Ọyọ, o si nwi lagbara Ẹlẹda rẹ fun "esu" ati ọmọ ogun rẹ "pe "Kabiyesi emi mbẹ laye titi lai." Beni, Olododo yio wa ni iranti titi aiye. Bọde t fi emi rẹ ra ijọba alafia fun Ẹkun Ọyọ. Ire de!

> K'Oluwa dakun dẹ'lẹ fun un lọrun o.
> K'Olọrun k'o dẹ'lẹ fun un lọrun o;
> Akanbi Bọde, Balogun.
> Akanbi Bọde ọmọ Thomas
> K'Olọrun k'o dẹ'lẹ fun un lọrun o.

ALAKỌRI

Ọdẹbiyi lọ si Amẹrika

IBADAN.

OLOYE J. A. O. Ọdẹbiyi Minista ti o wa fun amojuto Iṣẹ Ẹkọ Ijọba Ipinlẹ Iwọ-Orun ba ọkọ ofurufu lọ si Londonu ni ọjọ

OLOYE J. A. O. ỌDẸBIYI

* * *

Aje ti iṣe ọjọ keta oṣu yi. Oṣu mẹta ni yio fi rin irin-ajo kakiri awọn ilu Amẹrika ati Kanada. Ohun pataki ti o ba 'lọ ni lati ri pe Ọgbẹni Rockfeler mu ileri irunwọ ti o ṣe nipa eto ẹkọ fun anfani Ipinlẹ Iwọ-Orun ṣẹ.

O tun fẹ ṣe eto fun awọn ti o fẹ lati wa ko awọn ara Ipinlẹ Iwọ-Orun ni ẹkọ ati awọn ti yio jẹ Alabojuto Ẹkọ (Education Officers) ninu Ipinlẹ na. Oloye J. A. O. Ọdẹbiyi yio bẹ gbogbo ibiti nwọn gbe nkọ oriṣiriṣi ẹkọ ọwọ ati oriṣiriṣi ẹkọ miran bi ẹkọ owo-ṣiṣe, iṣiro, ẹrọ ati ijinlẹ ẹkọ kiko wo. Yio bẹ "Massachusetts Institute of Technology", "Tuskegee Institute" ati opolopọ awọn ile ẹkọ giga fun iṣẹ ọwọ wò ni Amẹrika ati ni Kanada lẹhin ti o ba ti ba aṣoju Naijiria ni Washington jiroro tan. Ọgbẹni R. W. Ennis, O.B.E., akọwe iṣẹ irinajo rẹ ati Ọgbẹni A. O. Laleye, akọwe tirẹ paapa ba a lọ. Nwọn yio pada si Naijiria ni ọjọ kejọ osu to mbọ.

ỌDẸBIYI TI GUNLẸ SI WASHINGTON.

Ni ọjọ Aiku ti iṣe ọjọ kẹsan oṣu yi ni Oloye J. A. O. Ọdẹbiyi ba ọkọ ofurufu gunlẹ si ilu Washington lati New York. Gbaru

Wo oju ewe keji

IGBO EṢUBELEKE (2)

(Lati ọwọ J. O. SHOYINKA, Ebute-Mẹtta)

OLU-ỌDẸ ṢE ASE NLA O PE AWỌN ỌDẸ JỌ

OLU-ỌDẸ ṣe ase nla, o pe gbogbo awọn ọdẹ ilu jọ, o nṣọdun Ogun. Nṣe ni nwọn nbẹ aja (dogs) bẹ ẹni nbẹ koriko igbẹ, nwọn fi ile pọn ọti, nwọn fi ọna ro'ka Nigbati awọn ọdẹ jẹ tan, ti nwọn mu tan, nwọn bẹrẹ si sere ogun.

Olu-Ọdẹ wọ Dandogo alari, o de fila Etu, o wọ ṣokoto Etu, o wa gbe ọnde ti a fi awọ ajapa ṣe kọ ọrun, o joko larin wọn pẹlu ọmọ re obinrin arẹwa kan, ọmọ re yi dara to bẹ gẹẹ, ti o fi jẹ wipe ara awọn ọdẹ ko gba a, nṣe ni nwọn tẹju mọ ọ, olukuluku nfẹ ki o le jẹ tirẹ.

AWỌN ỌDẸ BẸRẸ SI PIDAN ORIṢIRIṢI

Nigbati o di ọwọ irọlẹ, awọn ọdẹ bẹrẹsi pidan.

Ogundipẹ ni o kere ju ninu awọn ọdẹ ti o wa aibi ase nla yi, idan ti o npa si ju ti gbogbo wọn lọ, eyi mu ki ọmọ Olu-Ọdẹ yi yan an s'oju, ifẹ ọkan rẹ si fa si i lati fẹ ẹ.

Okan ninu idan ti Ogundipẹ npa ti awọn ọdẹ ẹgbẹ rẹ ko le pa niyi:—

Ogundipẹ paṣẹ pe ki awọn ọdẹ yoku ki ibọn, ki nwọn bẹrẹ si yin in lu on. Nwọn bẹrẹ si rọ ibọn si i ṣugbọn ko ran an. Idan yi jọ ọmọ Olu-Ọdẹ l'oju to bẹ gẹẹ, ti o fi jẹ wipe nigbati nwọn pindan tan, o pe Ogundipe si iyewu, o ni on fẹ fẹẹ. Inu Ogundipẹ dun pupọ, o si gba bẹẹ, ohun ti a nwa lọ si ọna jinjin ti awa ri ni itosi ni ọrọ na jẹ.

INU BI OLU-ỌDẸ NIGBATI O GBỌ PE OGUNDIPẸ NI ỌMỌ ON FẸ FẸ Ẹ.

IFẸ gbigbona ti gori ọkan ọmọ Olu-Ọdẹ, o pe baba rẹ, o ni, "Baba mi ọwọn, nko le fẹ ṣe nkan ki nfi pamọ fun ọ, nitoripe eniti o bi mi l'ọmọ. Ọlọrun eni ni mọ. Mo ṣoro idariji ni ọdọ rẹ, o ba jẹ gba mi laye ki nfẹ Ogundipẹ, iba jẹ ikunnu mi, ẹlomiran ko wu mi mọ lojo aiye mi ju Ogundipe lọ, nko le da fi ara mi f'okọ. Ti o ba gba bẹẹ gẹgẹ, ti o ko ba si gba bẹẹ, nko pa ara mi."

Kia ni inu baba re tuka, nigbati o gbọ ohun ti ọmọ rẹ wi gbẹhin pe on yio pa ara on ti ko ba gba pe ki on fẹ Ogundipẹ.

Olu-Ọdẹ dahun o ni, "ọmọ mi ọwọn, nisisiyi mo ti gbọ ẹdun okan rẹ, mo lowọ si mo si lese si i pẹlu pe ki o fẹ Ogundipe. Ṣugbọn ẹẹgẹ bi ọrọ ti baba mi so tele ki o to ku, o ni on lo wo Ifa ohun ti o si yo loju opon Ifa ni pe, emi yio fẹ iyawo kan yio si bi omobinrin arẹwa kan, gbogbo enia ni yio si ma du u lati fẹ ṣugbọn eniti o ba le mu erin wa laaye fun mi ni ki nfi ọmọ na fun. Nko le sai ma tele, ohun ti baba mi so si'le ọmọ mi ọwọn, ti o ba mọ pe o fe fẹ Ogundipe, yara tete lọ so fun un ohun ti yio se ki o to le fẹ ọ."

AJANAKU KO L'ERAN, ỌBA TI YIO M'ERIN SO KOI TI JE

Inu ọmọ Olu-Ọdẹ arẹwa yi bajẹ gidigidi nitoripe o mọ daju pe ko si ẹda alaye ti ole mu Erin laaye bi o ti wu ki o loogun to, o ronu titi, ọrọ yi pin in li ẹmi, o bẹrẹ si sokun, oju re wa pọn foo bi ẹrẹ eyin.

Bi o ti nsọkun lọwọ ni Ogundipẹ wọle, ko le ṣiju wo o ki o ma bu mọ pe, on nsọkun. Ogundipẹ ṣẹ, o ni "olufẹ mi ọwọn, kini de?" O ko gbogbo ohun ti baba rẹ so fun un, o ro fun un.

OGUNDIPẸ RERIN MUṢẸ, O NI O TAN A BI O KU?

Ogundipẹ ni "Ajikẹ mi ọwọn, nu oju rẹ nu, o tan nbo ku? Lagbara Ọlọrun, lagbara Lakaaiyẹ Osinmole, Ogun a wo o, Onile kangun-

J. O. SHOYINKA

* * * *

kangun ọrun, Olomi n'ile ti ẹjẹ wẹ, Olọna ọla ngo mu Erin wa fun baba rẹ laaye ti pẹnkẹn ko ni mi, nigbana ni baba rẹ yio mọ pe ọdẹ ju ọdẹ lọ".

Inu Ajikẹ dun gidigidi. Ogundipẹ si pada lọ si ile rẹ. Awọn ọdẹ yoku ko dẹkun lati ma a tọ Ajikẹ wa, ko si kanra mọ ẹnikan ninu wọn, gbogbo ohun ti nwọn mba so, li o nsọ fun baba rẹ, nigbati wiwa pọju, baba rẹ ni o to gẹẹ, on yio fi idanwo yi siwaju wọn, ẹniti o ba yege ni yio fẹ Ajikẹ.

OLU-ỌDẸ PE AWỌN ỌDẸ ILU JỌ.

Olu-Ọdẹ pe awọn ọdẹ ilu jọ, o ki wọn, o si ṣ'adura fun wọn, o ni Ajikẹ so fun on bi awọn ọdẹ ti ndu lati fẹ on, gẹgẹ bi baba, nko ko lati fi fun enikẹni, ṣugbọn eniti o ba fẹ fẹ ẹ, yio mu Erin wa fun mi l'aye, awọn ọdẹ dake lọ si i.

Nigbati o se diẹ olukuluku bere si lejẹ pe on yio mu Erin wa fun Olu-Ọdẹ nitoripe Ajikẹ ti ko si won lori. Baba Ajike si so fun wọn pe, li ọjọ meje oni, eniti ko ba le mu Erin wa fun on ko ni fẹ Ajikẹ.

AWỌN ỌDẸ DE SINU IGBO

Olukuluku wọn m'ọna ajo wọn pọn awọn ngwa Erin lọ si Oke Alọ, ọtọtọ ni ọna ti olukuluku wọn gba, ṣugbọn ki Ogundipẹ to mu ọna ajo tire pọn, o pe Ajikẹ, o ni "Ajike mi ọwọn ma a jẹ, ma a mu, ma a fi igbadun s'ayọ nigbati mo ba lọ, iko ki k'ejo lẹsẹ, beni odidẹrẹ ki ku s'oko iwaje, ma jeki aiya fo o, ti o ko ba tete ri mi, ko si ewu, ngo pada de li alafia pẹlu Erin. Emi Ogundipẹ Arapa Ṣowa, Yemoja, loogun nlọ pẹlu aranse Oluwa, o digba kan na o, ki Oluwa ma ṣe eyi ni arimo fun wa."

Ajikẹ tu puru si ẹkun, o dimọ Ogundipẹ, o ni ko gbọdọ lọ atipe on ko kọ lati ba aalọ, bi o ti le je pe ko le ṣan ẹjẹ fun baba on. Ogundipẹ f'ọgbọn tan an, o si mu irin ajo re pọn, beni Ajikẹ pada wa si ile. Laro, lọsan ati loru ni Ajikẹ ma a ngbadura fun Ogundipe pe ki o ma ku si ibiti o lọ.

ILU OGUN AWỌ O, OLOMI NILE F'EJE WE

Awọn ọdẹ yoku ti ṣa ọna ti wọn lọ, ṣugbọn Ogundipẹ ti mọ ọna tẹlẹ lati igba ewe rẹ wa, nitoripe ọdẹ aperin ni baba rẹ iṣe, o si ti ngb ilan oriṣiriṣi lẹnu baba r nipa Oke Alọ ilu awọn Eri Koi ti rin ju ogun ibuso l nigbati o de ilu Ogun A- [illegible]

[illegible] ni o ngburo ọmọ ewu ndun po-po-po, efin si n tu u, Ogun fumra'ra rẹ l ngise ni agbede. Ili Ogun ti ri i l'okan o bere si ki mẹsan mẹwa o ni ki o ma a wole ki o ma a rora Ogundipẹ nwipe "a fo o, a fo o, Baba." Nigbati Ogundipe wo inu Agbede Ogun gbe ijoko fun [illegible] bere [illegible]

Ogun bere lọwọ rẹ pe nibo ni o ti mbọ, nibo nlọ si nlọ? Ogundipe ni Afo o, afo o Baba, "Bi ko ba ni'di obinrin ki i jẹ Kumolu". Ohun ti o mu mi jade ni apapandodo nipe "emi ati Ajikẹ ọmọ Oluọdẹ lọrọ po, mo si fẹ fẹ ẹ, ṣugbọn baba re ni a fi ti mba le mu Erin wa li aaye ni mo to le fẹ ẹ.

A pọ ninu awọn ọdẹ ti a fẹ fẹẹ, olukuluku lo si ṣe ileri lati mu Erin wa, ṣugbọn ki nlo ma a lọ, baba, mo ro pe o to, o si yẹ ki ngmu ọrọ na wa si iwaju nyin, ki nsi

Wo Oju ewe keje

FUN ẸSANRI, OTUTU ATI AKỌ-IBA

Awọn Dọkita mọ:

BI ori ba nfọ ẹ, tabi otutu tabi iba, mu Phensic. Dọkita ti so pe ko si egbogi kan ti o dara ju u lọ.

Phensic ni agbara ju ẹyọkan lọ, nitori egbogi alagbara mẹta ni on nikan ni. Egbogi mẹta wonyi nsise papọ fun iwosan kiakia ni.

Ki ise iwosan ẹtọri ati otutu nikan ni Phensic nṣe ṣugbọn a mna mu igbadun alafia ati inu didun wa lẹhin iwosan.

Toribẹẹ ranti rẹ—fun ẹsanri, otutu, ati akọ-iba; awọn Dọkita ti mọ pe ko si egbogi ti o dara ju u lọ mọ

PHENSIC

LAGBARA O SI YARA ṢIṢE

Egbę Afęnifęre ęka Ararọmi Owu yan Oloye

"SIGA PIRATE NI MO GBADUN JU"

PIRATE

Siga ti o dara pupọ ni

Awọn Ebi Jones agire . . . .

'Paludrine'

O DARAJULO FUN AKO-IBA

ICI

Ko mu ewu dani, o dara, o si dọju

Wọnyi ni aworan dię ninu awọn enia ti o farakọ ninu ọran iwadi Continental Banki ati awọn diẹ ninu awọn agbẹjọro ti o wa fun ọran iwadi na ati awọn ẹlẹri diẹ. Bi aye onikaluku ti jẹ ninu ọran iwadi na ni ẹ o maa ri nidi orukọ wọn nisalẹ yi

Gbadamọsi ati Adedipẹ fi ogorun pọnun tanran

IPARA TO DARA JULO

MENTHOLATUM

Akọkọ yan laayo Ełętiriki ni . . . . G.E.C.

KINGSWAY STORES LTD., LAGOS

THE UNITED AFRICA COMPANY LTD.

IDAHUN SI IBERE A. O. OLADIPO

MO ri i ka ninu Iwe "Irohin Yoruba" ti ojo Aje ti ise ojo kętalelogun osu keje odun yi (23.7.56), Ibere ti Ogbeni A. O. Oladipo, Inisha, nso pe, kini fàa ti obirin fi nwe gele wo inu sooși tabi Ile Oluwa ti okunrin ki i si fi i de fila wo ibe ?

Oro Olorun so fun wa ninu Iwe Korinti Kini ori 11 ese 4 de 9 ti o ka bayi wipe :—"Olukuluku okunrin ti ngbadura tabi ti nsotele ti o bo ori re, o se alaibowo fun ori re."

Sugbon olukuluku obirin ti ngbadura tabi ti nsotele ti aibo ori re, o se alaibowo fun ori re: nitori okanna ni pelu enití o fari.

Nitori bi obirin ko ba bo ori e je ki a re irun re pelu: sugbon bi o ba je ohun itiju ni fun obirin lati re irun [illegible] be ori.

Nitori nitoto ko ye ki okunrin ki o bo ori re, nitoribi on ti je aworan ati ogo Olorun: sugbon obirin ni ise ogo okunrin.

Nitori okunrin ko ti ara obirin wa; sugbon obirin ni o ti ara okunrin wa.

Begeni a ko da okunrin nitori obirin; sugbon a da obirin nitori okunrin."

Bi Bibeli Mimo ti se yanju oran na fun wa ni yi o. Ase nwaju o. Olotu tiwa gwon, oju ko fe'ra ku o.

Emi ni,
S. F. EGBINDE.
(Only God can help)
Ire.

Awonyi ti awon ti ndahun won dogba pelu ti Ogbeni S. F. Egbinade:—

1 Ogbeni R. A. Owolabi, Ipetu, Igbomina
2 Woli M. F. Adewale, Igbole, Igboora
3 Ogbeni Joseph Taiwo, Jos
4 Ogbeni Emanuel Ojo, Apostoli Church, Akintorewa
5 Ogbeni T. L. Olayole, Ipetu, Ijesa
6 Ogbeni J. O. Fatunola, Ipoti, Ekiti
7 Oluko S. O. Olaleye, Oyo.
8 Ogbeni G. A. Soremi, (Show Boy), Kaduna
9 Ogbeni S. O. Oladimeji, Tarkwa, G.C.
10 Ogbeni Ajuwon Ade. Emanuel, Isale Ibatefin
11 Ogbeni J. Ola. Adigun, Kaduna.
12 Joseph Olamoyegun, Ogbomoso
13 Ogbeni Isaac Tejohun Abeokuta
14 Ogbeni Joseph O Benson, Soabe-Akim, G. C.
15 Ogbeni S. Ajao Kojo, Takoradi, G. C.
16 Ogbeni E. A. Ladipo Kafanchan
17 Ogbeni Ezikiel Alamu, Aaa Ieba Iwo
18 Ogbeni S. A. O. Ibawe, Ondo
19 Ogbeni Samuel Ogunbiyi, Ifo Junction
20 Ogbeni J. A. Afolabi Oshu Ieba Ilesha
21 Ogbeni S. O. Ajayi Isale Laka, Ogbomoso
22 Ogbeni Mich Ojolola Ilesa
23 Ogbeni Sunday Ademola, P.W.D., Zaria
24 Amos Agboola Oladipo, Igbolaiye-Oto via Iseyin
25 Ogbeni Samson Falemito, Ile-Ife
26 Alufa James A. Aina Ajinhinrere Alafia, Otun Oro
27 Ogbeni T. A. Alarape, Okeho
28 Ogbeni P. A. Ohassa, Ibadan
29 C. O. Olowu, Agbado Tesesu

E jowo gba mi laye lati dahun si Ibere Ogbeni A. O. Oladipo nipa sisi fila okunrin ni sooși ati fifi nkan bori obirin ni sooși.

Ibere yi jade ninu Iwe Irohin ti a ko ni Julai 23-29. Gege bi awon alaye ti a ri ka ninu oro Olorun Bibeli so fun wa gbangba pe, ohun itiju ati ese ni fun obirin lati si ori sile ni sooși.

1 Nitoripe obirin ni irun gigun.

2 Omiran a ma a ko irun re.

3 Omiran a si ma a di irun re. Awon irun wonyi a si ma a fani mora to be ti a le fi gbagbe oro iwasu ni sooși, eyi si le mu awon okunrin se agbere, sugbon lati mase wo nkan ti o le mu enia ronu isekuse, eyi ni o mu Aposteli Paul fi so pe ohun didara ni lati jeki obirin bo ori re niwaju Oluwa.

Lati tun ri alaye oro yi dada ki e wo oro Olorun yi Korinti Kini 11: 4-16. Nitoripe ogo ni fun obirin lati ni irun gigun, itiju si ni fun okunrin lati ni irun gigun.

O ye ki obirin bo ori re niwaju Oluwa lati bowo fun Olorun ati enia, sugbon pataki julo nipe irun obirin ti awon obirin ntoju le fa okan okunrin sinu isekuse. Irun ti awon Oyinbo tile se ipa mora fun awa enia dudu die, sugbon irun awon enia dudu le tete fa awa enia mora [illegible].

O ye ki awa ni okan mimo niwaju Olorun, ko ye ki emi ifekufe gb'okan wa rara, lati secun okan ifekufe ni a fi mu oro ori bibo fun obirin niwaju Oluwa, ninu Tempili tabi Synagogue to di Sooși loni yi di kanpa.

Eyi ni awon alaye ti mo le se nipa oro bibori obirin ni sooși o.

Mo juba nyin, enyin alufa (Revd.) wa o. "Iba ki i pa oniba o.

Emi ni omo nyin,
J. O. OYELOWO.
Ijale, Inisha

Ti Ogbeni Joseph K. Babalola, "R.C.M." Tisa. Aran-Orin ni o fere dogba pelu ti Ogbeni J. O. Oyelowo, Ijale Inisa

3

Idahun mi si ibere Ogbeni A. O. Oladipo, Inisa, pe idire ti obirin ki i fi si gele ni sooși ti okunrin fi nsi fila ? Idi na nipe nigbati Jesu wa l'aiye ti o ku ti nwon si sin in si iboji. Obirin ni o koko de ibiti nwon gbe sin in si nigbati o di ojo keta ti nwon ti sin in. O sunmo eti iboji (grave) re o yoju si ibe laisi gele re, ko ri oku na nibe, o si pada lo ke pe awon enia, o ni oku ti nwon sin ina ti jade lo.

Nigbati okunrin de ibe lati yo'ju wo o, o si fila re. Gbogbo awon obirin ti nwon wa nyoju wo o ni nwon ko si gele, sugbon gbogbo awon okunrin ti nwon wa tun yoju wo ibe ni nwon si fila won. Lati ojo na ni awon okunrin ma a fi nsi fila won ti nwon ba fe wo sooși (Ile-Oluwa), ti awon obirin ki i fi si gele won ti nwon ba fe wo ibe.

Emi ni,
L. A. O. APAHADIJA.
Abule Iroko.

IRORA ORISIRISI

IRORA [illegible] TABI EYI TI O NG MU ARA GAN

[illegible] "De Witt's Pills" [illegible]

De Witt's Pills je egbogi pataki fun ehin didun, Iworo, Lakoregbe, Ariaka, 'aianlatan ati bee be lo.

IDERI SI WA

Egbogi De Witt's Pills je eyiti a se pelu [illegible] si gbogbo awon ero[illegible] ti a fi [illegible] si le pipe.

DE WITT'S PILLS
for Kidney and Bladder Troubles

Igbo eșubeleke

Lati oju eme harun

wa juba nyin, ki ngma ba bo lowo ofo, ki ngma ba si le di emi iyositi si loju Ajiko, Olu-ode ati awon ode elegbe mi. Afo o, a fu o, baba, abo mi re o.

OGUN RERIN MUSEN

Ogun rerin museu, o ni "oko ki i d'oko airise, bi ekolo ba juba ile, ile a lanu, bi omode ba si juba agbalagba ohun gbogbo ni to o lowo, iwo yio lo re, iwo yio bo re, oju ko ni ti o, ese l'omode nyo mo eiye ni oro re yio je.

Nigbati o ba pada de, awon ode alaibikita ti ko juba mi ki nwon to lo, fi nwon sile, se o gbo, oju ni yio ti won lo yio si tun ti won bo. Laise aniani awon eranko yio ti baba nla iya je won, emi elomiran yio si bo, nitori oro yi. O ku ogbon, o ku lakaye Ogundipe Arapa sowu Yemoja logun."

OGUN ȘE E L'ALEJO

Nigbati o to owo irole, Ogundipe fe ma a lo. Ogun ni ko gbodo lo nitoripe, etutu wa lati se e. O gba bee, o si duro. Ogun te tabili nla siwaju re, o gbe ogidi oguro sori tabili na, o tun gbe atare, iyan, eko, obe egusi ati eran aja ti iyawo re ti din gbe teki siwaju re.

Nigbati Ogundipe ri onje adidun wonyi ko mo ohun ti yio se mo, gbogbo re wa di kami-kami-kami gegebi e ti mo pe, awon ode ko fi aja jije sere tori eran ebora ni, o fa itan aja mora, o bere si fi je iyan, o si nmu [illegible] ogidi lee lo.

[illegible] wa oyie [illegible] ara re. Ogun ati Ogundipe soso titi o fi di oganjo oru ni nwon ko fi okan pe meji, nigbati o di ajin dun un, kio to ma a lo, on ati Ogun bo si ehinkunle, nwon be aja adikala kan, nwon si jo mu eje re gbe bumubamu.

Ogun fun un ni ado kekere kan, o ni ki o so mo orun, ti o ba ti ri isoro kan ti o le gba emi re, ki o la a mole, yio di afe-e-ri, yio si le mo e lowo

O si tun so fun un pe, o ku ojo mefa loni ti awon eranko igbo o yio se ajodun, ibiti nwon si ti nse ajodun na ni "Igbo Olu" o ni ti o ba de ibe ki o na ado na mole, yio di afeeri, ki o si sapamo sori igi lente lati ma a wo isesi awon eranko ti nwon wa fun ajo, ibe ni yio ti mo ona ti owo re yio fi te Erin.

O tun kilo fun un wipe nigbati o ba nnu Erin bo o nibati wa da ado on pada. O dupe lowo Ogun o si mu ona re pon, kia-mosa o ti rin ibuso medogbon ki ile to mo.

ILE MO OGUNDIPE JOKO LORI APATA O NSUN ISU JE

Bi Ogundipe ti nje isu, ni Egbin yo loojiji, o wo aso alari, o wo buba leesi, o wa ro "Ope Igi Owo", o k'ori buruburu o ngbaju tekiteki. Ogundipe ko mo pe Egbin lo di obinrin, nitoripe o ti bo ago re sile ninu igbo. Gege bi enyin paapa ti mo ise obinrin, ko ki Ogundipe, o bere si seju o nro k[illegible] kaka niwaju re, o yo so o bi ojo.

Didara re ko se maa [illegible] so, a fi enití o ba ri i. Ogundipe ko ti fe pe e, sugbon nigbati ara re ko gba a mo, o pe e, sugbon ko dahun. Ogundipe tun tele, o nba ago, obinrin yi ko tile da a lohun, [illegible] o loju [illegible] lo [illegible] ko de [illegible] okan re. Ogundipe di [illegible] mu, o fa a mora, o si [illegible] ko [illegible] si bo [illegible] obinrin [illegible] yi.

O ni "Iwo [illegible] okunrin yi tele mi ni mo [illegible] nko [illegible] ki [illegible] mi o nko fe o gb'eso [illegible] o mi. Iwo [illegible] yi." Ogundipe di i [illegible] o nba ta'ge. Lehin [illegible] die, o joko ni [illegible] ki [illegible] ni ati Ogundipe wa [illegible].

O bere lowo Ogundipe ibiti o nlo ati ohun ti o nlo se nibe. Ogundipe ko [illegible] o se fun un. Nibiti ni Egbin ti mda, o si lo tu gbogbo asiri yi fun awon eranko [illegible]. Nibiti nwon de o bati le a ni [illegible], sugbon Ogundipe ko gba ona odo won, a fi awon ode [illegible] ti ko mo ona.

LEHIN IRIN OJO PUPO, AWON ODE PADE ARA WON LORI OKE [illegible]TE KAN

Ojo yi ganan ni awon ode ti foju kan ara won lati igbati nwon ti wo inu igbo, olukuluku bere si so ohun ti oju re ri. Nwon pa eran, nwon gun iyan, nwon si jo jumo jeun po, ekansoso ni nwon wa jo bere irin ajo won lo[illegible] yi nitori ewu ona.

AKIYESI:—E ma ra Iwe "Irohin" e o ma a ri itan si ka ati ilamo Ala. Ohunkohun ti o ba ru nyin loju, e kowe bere lowo mi. E ma so Odele leese mo—E kowe si mi. Adiresi mi ni yi:— J. O. SHOTINKA, 88 CLIFFORD STREET EBUTE-METTA.

Olotu e ko ori ire, aboko ti re o.

Morenikę jalaisi

IKIRUN.

NI aro ojo kędogbon osu kerin odun yi ni Iya-agba Morenike Oroge jalaisi ni ile re. Ni Sooși C.M.S. Ikirun ni nwon ti se isin Ikehin ki nwon to gbe e lo si ile. Awon omo meji ni ologbe na fi s'aiye lo, lati ilu Oyinbo ni nwon si ti ranse posi ti nwon fi sin in. Irohin ko to amejuba ni.

Opolopo enia ni o wa si ibi isinku Iya-oninure na. Awon omo ologbe na mejeji Olola J. Ade. Oroge ati Samuel Adisa Oroge fi ọti ati onje su awon alabasepo ojo na.

Die ninu awon alabasepo ojo na ni awon Ogbeni E. A. Osho, S. S. Fakeye, E. A. Babarinde, Salan Oyelade, James Agboola ati awon Iyaafin Folashade Oroge, Sebola ati Bolaji Comfort.

Olorun ko f'ori jin iya o.

ALHAJI ABIOLA TI MEKKA DE

APOMU.

NI ojo Eti ti ise ojo kewa osu kejo odun yi ni Oloye S. Abiola, Imam Apomu ti Mekka Ile Oluwa de si ilu re Apomu, nigbati o ku ola ti yio de ni gbogbo ilu ti nyo ti nwon njo, ounnu ojo na po fun gbogbo awon ara ilu.

Nigbati awon alabasepo yi de ile re ti nwon si gba adura fun un tan ni Alhaji titun yi ba a fi jije ati mimu te gbogbo won lorun, lasiko ojo na bulaya o le gongo. Olorun ko se ore ofe alabo fun gbogbo awon alabasepo ojo na o. Amin.

ABOYUNJI ỌMỌ GBE L'ỌJA

IJEBU-ODE.

NI ago mejila ọsan ọjọ 'Ile ti iṣe ogbọjọ oṣu ti o kọja yi ni aboyun kan ji ọmọ oṣu mẹrin ti oruko rẹ njẹ Mulikatu gbe mọ iya rẹ ti oruko rẹ njẹ Tunde Ọlọkọ ti o ngbe 123 Folagbade Street, Ijebu-Ode lọwọ ni ọja Egbọ Ijẹbu-Ode.

Alaye ti iya ọmọ na ṣe fun awọn ti o mba a ṣe ajọ ni pe: Nigbati ojo bere si rọ ni ọja Egbọ ni aboyun kan ti on ko mọ ri sun mọ on, o si nawọ si ọmọ on lati gba gẹgẹ bi ajọ pe ki on le raye palẹmọ, on si gbe ọmọ na fun un, ṣugbọn nigbati on buṣe ni on ko ri aboyun na mọ pẹlu ọmọ on ti o wa lọwọ rẹ. O ti fi ọrọ na sun awọn ọlọpa, bi nwọn ba ti wadi rẹ si, ẹ o tun ma a gbọ o.

Igbimọ Mushin ṣẹyẹ fun Ewedemi

NI ọjọ Abamẹta ti iṣe ọjọ kọkanla oṣu kejọ ọdun yi ni a ṣe ajọyọ fun Ọgbẹni E. A. Ewedemi, Ọga-agba ile Ifiwe ranṣẹ fun gbogbo agbegbe Mushin. A ṣe eto ajọyọ na lati ọwọ awọn Igbimọ Mushin ninu ọgba ile Ifiwe ṣọwọ (Post Office) Mushin. Kansilọ Baiye ni alaga ọjọ na.

Ọgbẹni Akinọla Cole lọ ka iwe oro Ayẹsi niwaju gbogbo awọn alabaṣẹyẹ ọjọ na, nwọn si ṣiro nipa akitiyan ati ọpọlọpọ iṣẹ ti Ọgbẹni E. A. Ewedemi ṣe fun idagbasoke ilu ifiweranṣẹ Muṣin.

Ninu idahun si oro iyẹsi na, Ọgbẹni E. A. Ewedemi ti iṣẹ ngbe lọ si ile ifiweranṣẹ ni Yaba dupẹ pupọ fun ajọ igbimọ awọn enia pataki ti o pejọ si ibi ẹyẹ na.

Diẹ ti aye wa fun lati darukọ ninu wọn ni awọn Ọgbẹni M. Runsewe, Frederick Adeyagbe, I. W. F. Konu, S. O. Ope ibi, S. K. Omọbaljẹ Odekhila, Kansilọ Akintọla Cole, M. St. B. Abrio ati Kansilọ Baye.

Ọmọ lao ma gbe jo

EBUTE MẸTTA.

NI ọjọ Eti ti nṣe ọjọ keje oṣu yi ni Ọgbẹni Ladi Akanbi Oloyede ṣe ikomọjade ọmọbirin rubutu kan ti Ọlọrun fi ta on pẹlu iyawo rẹ Ṣerifatu Ajike lorẹ ni ile rẹ 21, Kano Street, Ebute Mẹtta, lọna ẹsin Musulumi. Alufa A. S. A. Gbajabiamila ni o ṣe isọmọloruko na. Nwọn si sọ ọmọ na ni Ganiyatu Ọrẹdọla Alakẹ Oloyede. Baba ọmo na fi jijẹ tẹ gbogbo awọn alabaṣẹye ọjọ na lọrun.

Diẹ ti aye wa fun lati darukọ ninu awọn alabaṣẹye ọjọ na ni awọn Ọgbẹni T. A. Adekoya, A. Ibrahim, Ayọ. Buraimo Bello, J. Ọla Adebari, Bintu Abayomi. Ire a kari o.

Durowade ọrun 're

Lati ọwọ Evangelist J. J. Akande I, Ogbomoṣọ.

TITI lọ ni a o ma ṣe iranti Leader wa ọwọn, alagba wa tootọ, D. A. Durowade ti Leader wa ọwọn, alagba wa tootọ, D. A. Durowade ti Ẹgbẹ Mimọ Kerubu ati Serafu Oke Seni Ibadan ati agbegbe rẹ, ẹniti o lọ si aiyeraiye ni ago mẹwa oru ọjọ Ajẹ 23.7.51.

Ni igba aiye rẹ, o jẹ eni rere, ati onisura enia, o si ni ifẹ aisẹtan si gbogbo enia. Ki ṣaṣẹ onikumọ, ki i si ba ẹnikẹni ṣe rikisi. Lati igbati o ti ṣ'alaisi, a ko ti ni aṣaju rere bi tirẹ ni Oke Seni, boya Oluwa le tun mu ẹni rere bẹ wa lọla.

Ni alẹ ọjọ ti Aṣaju wa yi yio jade laiye, o wa si ipade li ọjọ na, gbogbo ede-koyede ati ija ti o ti wa larin Ẹgbẹ, o pari won patapata, orin ayọ ni nwọn fi tuka, bi o ti de ile rẹ ni Oke Bola, o ni ki nwọn lọ ra igo epo kerosene meji, o si kunlẹ li ori ibusun rẹ o ngbadura, nibẹ ni ọlọjọ ti mu u lọ Okiki kan, ariwo to, ọjọ kan ni ọjọ na ni Igboro Ibadan, eni rere lọ.

Awọn Ẹgbẹ Mimọ Kerubu ati Serafu lati Eko, Abẹokuta, Ondo, Agege, Ogbomoṣọ, Ijebu-Ode, Omu Aran, Ilorin, Kaduna, Jos, ati kakiri ile Naijiria ni nwọn wa fi orin ati ariya se eye nibi oku na. Awọn Ẹgbẹ Akorin Kerubu ati Serafu Ibadan se iṣeduṣedu mẹfa li ọjọ na pẹlu orin, fere ati ilu, nwọn se e pe.

Enyin ọmọ oloku, Adeoọke Durowade, Sunday Durowade ati Abiodun

LEADER DUROWADE ỌRU

Durowade, e ku aṣẹhinde, Oluwa ko ni fi nyin silẹ.

"Leader Durowade Ọrun 're,

Awa fẹ o, ṣugbọn Jesu fẹ o ju.

Ma sun, sun re

OLOGBE D. A. DUROWADE

* * *

Titi di owuro ọjọ Ajinde Sun re, sun re, sun re, Alabukun fun ni awọn oku

Ti o ku nipa ti Oluwa."

Nwọn rẹrin arin-takiti ni Kotu Ibadan

OHUN ti o fa ẹrin 'arintakiti yi wa ni ẹjọ gbese ti African Continental Bank pe Ọgbẹni Lasisi Lakunle ati Adeniran Ogunsanya, nigbati akọwe kotu ti mẹnu kan ẹjọ na, ni gbogbo kotu wa bẹrẹ si rẹrin akọlu-kogba, ariwo ẹrin yi gbọjikan fun iṣeju mẹwa, awọn ọlọpa bẹrẹ si kigbe ọda! ọda!! ọda!!!. Ni ọjọ Iṣẹgun ti iṣe ọjọ kẹrin oṣu yi.

Nigbati ariwo ẹrin na rọlẹ ni Adajọ Kotu na, Ọgbẹni A. A. Majẹkodunmi bere wipe ki lo npa wọn l'ẹrin, o ni on ko ri nkan ti o le pa'nia l'ẹrin ninu pe a darukọ Continental Bank pe o pe awọn kan li ẹjọ pe nwọn jẹ e ni gbese. Ohun ti Banki na pe ẹjọ fun ni pe Lasisi Olakunle ati Adeniran Ogunsanya ni pe nwọn jẹ Banki na ni £178. 14s. 6d. ati ennpejọ ati awọn ti nwọn pe li ẹjọ, ko si ẹni ti o wa si kọtu ninu wọn ni Adajọ ba tu ẹjọ na ka.

Ohun ti o pa awọn ero kotu na li ẹrin ju ni wipe Ọgbẹni Lasisi Ọlakunle ni aṣoju Ẹgbẹ Alakuko ni Iha Ariwa Ọyọ ninu Apapọ Igbimọ-nla Aṣofin Ijọba Naijiria ati pe Ọgbẹni Ogunsanya ni ọkan ninu awọn agbẹjọro ti o wa fun Continental Bank ninu ọran iwadi Banki na ti nwọn nṣe lọwọlọwọ yi, on na ni o si tun jẹ Alaga ẹka Ẹgbẹ Alakuko (NCNC) ti Eko, on na si ni Alaga "Federal Loan's Board" ati olori gbogbo-gboo fun gbogbo ẹka ọmọ-ogun Zik.

Ijọba yọ Ohensua l'alaga

ILU IBINI.

NINU ọsẹ ti o koja yi ni Alabojuto Ijọba Ibile ati ti Idajọ sọ fun Ajẹle ilu yi pe ki o sọ fun Kansilọ Vosper Ọresẹri Ohensua pe ki o fi aye Alaga Igbimọ Ijọba Ibilẹ Uhunmwode silẹ ati pe ki o maṣe joko ṣe ipade pẹlu awọn aṣoju ninu Igbimọ na mọ.

Ẹsun ti nwọn ka si Ọgbẹni Ohensua lẹsẹ ni pe ki iṣe ọkan ninu awọn ti nwọn dibo fun wọ Igbimọ ninu ibo ti nwọn di kọja yi. Alabojuto ibo (polling agent) ti nwọn di fun baba rẹ ni o se lọjọ na ki o to rawọ ipo Kansilọ rọpọ baba rẹ na.

ADAJỌ SỌ JOSEPH S'ẸWỌN

ILỌRIN.

NI ọjọ Ọjọbọ ti iṣe ọjọ kẹfa oṣu kẹsan ọdun yi ni Adajọ Kotu Kekere Ilọrin Ọgbẹni P. H. Williams ju Ọgbẹni Kọlade-Joseph, akọwe Ẹgbẹ Ilọrin Talaka Parapọ adapọmọ Ẹgbẹ Afẹnifẹre (Action Group) Ilọrin si ẹwọn oṣu mẹta, lẹhin eyi ko gbọdọ hu iwa jagidijagan fun ọdun meji.

Ẹsun ti nwọn fi Ọgbẹni Joseph ati ogun enia san ni wipe nwọn lọwọ-rin kakiri igboro ilu ni ọna ti o le fa alafia ilu jẹ. Ninu idajọ ti Ọgbẹni P. H. Williams na ṣe, o ni ko si eyi ti o kan on ninu ọran iṣelu, lẹhin eyi o da enia mẹsan silẹ, o si ni ki awọn enia mẹwa lọ fi pọnun marun-marun tan-ran ẹṣẹ wọn.

Ọdẹbiyi lọ si Amẹrika

Lati oju ewe kẹrin

ti Oloye na ti de ibẹ ni o ti sọ fun awọn olotu ẹkọ ibẹ pe on fẹ ṣe iwadi gẹgẹ bi awọn ara ilu Amerika ti ṣe nṣe eto nipa ẹkọ-kikọ gan an.

Ninu irin-ibewo ọjọsemarun na ni Oloye Ọdẹbiyi sọ wipe, ilu Naijiria agbiyanju lati gba adọtalerugba (250) oluko lati ilu okeere, nitoripe nipa abagepo bẹ o ni a le fi ni idagbasoke ninu ẹkọ ti yio si tete mu Naijiria de ibiti o nlọ.

Irora ati Arẹ-ara ti lọ

NIPA LILO EGBOGI IPARA

SLOAN'S

SLOANS a fi opin si irora ati arẹ-ara ti o lẹ ba agbara rẹ jẹ. Wan diẹ si I. Ṣakiyesi wiwọra rẹ bi ọmikugbogbona rẹ ti nsiṣẹ were-were pẹlu irọrun lati pa irora. Ra igo kan loni ki o mọ ẹ yio ti ṣe gba e kuro lọwọ irora nla ti lwo yio si ebadun.

EGBOGI SLOAN NPA IRORA

Ọgbẹ ati ẹgbo

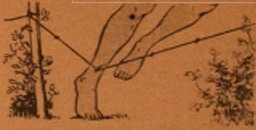

nfẹ idabobo nigbagbogbo pẹlu

Elastoplast

FUN ITỌJU AKỌKỌ ATI ỌJA IDI-EGBO

IWE ARAMU KO TUN OGBOMỌṢỌ ṢE

Oloye Enahoro lọ ilu Ọba

EKO

NI ọjọ Aje ti ìse ọjọ kejidilogbon oṣu kejo ọdun yi ni Oloye Anthony Enahoro, Alamojuto Ọran Ara-ilu Ipinlẹ Iwo-Orun wọ ọkọ Elẹfin "Apapa" kuro l'Eko lati lọ ṣe ilu Oyinbo wo fun aye ọpọ ọla iṣẹ alakoso rẹ.

OLOYE ANTHONY ENAHORO

* * *

Awọn ibiti Oloye na yio bẹwo ni Ilu Oyinbo ni:—Ile Iṣe Ijọba Gẹẹsi, Ile Iṣe Scotland, ibi iṣe awọn ọlọpa, t'awọn ẹlẹwọn, t' awọn pana-pana, t'awọn oni Redio, t'awọn oniṣe-ọkọ -ẹrọ ati nibiti nwọn gbe nṣe ẹrọ iṣelu ati lọdọ Oloye M. E. R. Okorodudu, Aṣoju Ijọba Ipinlẹ Iwọ-Orun Naijiria ni Londonu.

Oloye Enahoro yio tun lọ ba wọn fọrọ jomitoro ọrọ ni Ile Iṣe Ijọba Gẹẹsi. Ni Londọnu ni Akọwe Oloye na Ọgbẹni F. S. Ṣorinmade yio wọ ọkọ ofurufu lọ ba a. Ninu oṣu kewa ọdun yi ni Oloye Enahoro yio pada de si Naijiria. Ọkọ a r'efo o, alo a dara, abọ a ninwọn o.

N.C.N.C. farakọ gbese rẹpẹtẹ

Lati ọwọ ewe kini

Ọgbẹni A. K. Blankson, alamojuto agba ati alaga awọn alaṣe the African Continental Bank ni Alaga awọn Igbimọ Oluwadi ọran banki na koko pe ki o wa sọ ọdun ti o nlọ nipa rẹ. O si sọ fun awọn Igbimọ Oluwadi na pe gbogbo igba ti nwọn nṣe aṣaro lati fi owo Eastern Region Finance Corporation pamọ si banki na, on ko sọ fun Dokita Azikiwe rara, ati pe ninu oṣu karun ọdun ti o kọja yi ni Eastern Region Finance Corporation ti bẹrẹsi fi owo pamọ si banki na.

Ki Ọgbẹni Blankson to bẹrẹsi sọ ti ẹnu rẹ ni Ọgbẹni MacKenna sọ ọrọ tirẹ (his address) pari lori nkan kanna. Wakati mẹjẹ abọ gbako ni o fi sọ ọrọ na. Ninu ọrọ ti Ọgbẹni MacKenna sọ fun awọn Igbimọ Oluwadi na ni nipa owo ti banki na ya Ẹgbẹ Onisowo Dokita Azikiwe ati NCNC ati awọn Ẹgbẹ Onisowo A. G. Leventis. O ni ni ọjọ kokanlelogbon oṣu kẹta ọdun ti o kọja yi ni Ẹgbẹ Zik gba agbale owo (overdraft) £112,000; ni ọjọ kokanlelogbon oṣu kẹta ọdun yi ni ẹgbẹ na gba agbale owo £163,000; ni ọjọ kokanlelogbon oṣu keje ọdun yi ni ẹgbẹ kanna tun gba agbale owo—£170,000

O fi han ninu ọrọ rẹ pe lẹmẹfa ni Ẹgbẹ NCNC gba owo agbale (overdraft), okan ninu rẹ ni nwọn pe ni "Button Account." Ni ọjọ kokanlelogbon oṣu kẹta ọdun ti o kọja yi ni "Button" gba owo agbale £12,844; ni ọjọ kokanlelogbon oṣu kẹta ọdun yi o gba owo agbale—£19,222; ni ọjọ kokanlelogbon oṣu keje ọdun yi o tun gba owo agbale—£50,500.

Ọgbẹni MacKenna sọ pe lenuloloyi ni Ẹgbẹ Onisowo A. G. Leventis ya £300,000 lowo banki na. Ele ti o fe lati gba lori owo na ni ida-mẹta lori ọgọrun (3%). Eyi yapa si ida mẹsan tabi ida mẹwa lori ọgọrun ti banki na ni on ni lati ma a gba.

Lati ọjụ ewe kẹfa

ibẹ na si ni Adibi paapa ti njẹun. Njẹ ami ifasẹhin ni eyi bi? Tani ngna owo ile ẹkọ giga na? Ijọba ti Ẹgbẹ Afẹnifẹre ti Iwo-Orun Naijiria ni. Iru ilọsiwaju yi ni o ha nba Adibi ninu jẹ bi? Awa ọmọ Ogbomọṣọ ti a wa ni idalẹ mọ riri iṣẹ ti awọn ti nwọn ngmu ilọsiwaju yi wa nṣe, a si nfi tokantokan gbadura fun wọn.

Bi Ọgbẹni Adibi ko ba le kun wọn lọwọ ninu iṣẹ rere ti nwọn nṣe ko yẹ ki o ko awọn ọpẹ ati alaimọkan jọ lati ma a dẹgun iṣẹ na. Awọn ti nwọn ṣe eto ti ẹkọ giga ti awọn ọkunrin na ni nwọn tun nṣe ti awọn obirin, a si nri oniṣẹ lati ọdọ wọn nipa eto na. Njẹ Iru eto ti nwọn nṣe fun awọn ọmọ wa yi ko yẹ ki o fun gbogbo wa ni iṣiri?

KINI MBA ADIBI NINU JẸ?

Ile ẹkọ ọfẹ ko si ni ilu Ogbomọṣọ ri. Loni ile iwe kari gbogbo awọn ọmọ wa lọkunrin lobinrin. A ri i ninu iwe Ijọba wipe awọn ọdọmọde ti nwọn nlọ si ile iwe ni ilu Ogbomọṣọ ati agbegbe rẹ loni jẹ ẹgba mẹfa (12,000). Awọn oluko ti nkọ wọn jẹ irinwo-o le-mẹta (403). Ijọba Afẹnifẹre ni nṣe inawo gbogbo rẹ. Mo bere lọwọ Ọgbẹni Adibi, ilọsiwaju ni eyi tabi ifasẹhin? Awọn ẹlegan le sọ wipe ọrọ ẹkọ ọfẹ kari aiye Bẹẹni awọn nkan miran ti nkari aiye yi ri ti ki i de ilu Ogbomọṣọ. A dupẹ wipe eto yi kari aiye o si de ọdọ awa na. Iru ilọsiwaju wo ni Ọgbẹni Adibi ati awọn isọngbe rẹ tun nfẹ?

Ọna kanṣoṣo ni o ku ti o wọ ilu Ogbomọṣọ ti nwọn koi ti i yọ ọda si, eyiyi ni ọna Igbeti. Gbogbo titi yoku ti o wọ ilu Ogbomọṣọ ni o ti di titi ọlọda. Ayipada rere ko ni eyiyi bi? Laarin ọdun marun ti o kọja yi na ni a ri gbogbo iyipada wọnyi. Titi ti o ti Ogbomọṣọ lọ si Ọyọ di titi ọlọda. Eyiti o lọ si Oṣogbo di titi ọlọda. Eyiti o lọ si Ede di titi ọlọda. Eyiti o lọ si Ilorin di titi Ọlọda. Titi ọlọda tun 'kọja laarin igboro.

Kini mba Adibi ninu jẹ ninu iru ami ilọsiwaju yi? Kini ohun ilọsiwaju ti on mu ti Amẹrika bọ fun wa? Ete ẹgan ni bi? Gege ọtẹ ni bi? Iwe ilọsiwaju ni tabi iwe tẹmbẹlẹkun? Mo ṣebi ilu Oyinbo ti Otun Ogbomọṣọ lọ na ni Adibi lọ tabi ilu Oyinbo tirẹ yatọ ni? Mo ṣebi ilu Oyinbo kanna ti Ashipa Ogbomọṣọ lọ na ni Adibi lọ ni tabi tirẹ yatọ ni? Iwa ti Adibi yatọ si ti awọn mejeji loju mi. Boya otitọ ni ọrọ awọn baba wa ti o sọ wipe: ki i ṣe pe a nde etu lasan, o ni ẹniti ori rẹ b'eru rẹ.

REDIO WA L'OGBOMOṢỌ

Irohin kan wa lati ile wa wipe Ijọba nya awọn enia wa lowo fun iṣẹ oko wọn. Kini ti ri to iwe mẹta gba lọdọ awọn enia mi ti nwọn sọ pe awọn ri owo ya lọwọ Ijọba fun iṣẹ oko awọn. Eeyi dinku ninu iyọnu ti awọn enia wa iba ma a fun wa. Awa ti a wa ni idalẹ ni awọn enia wa ma nsaba bere iranlọwọ lowo wa. nigbati Ijọba nya awọn enia wa lowo yi, nwọn nṣe iranlọwọ lati din ẹru wa ku.

Mo gbọ wipe o ti si iṣẹ

ẹgbẹgbẹrun pọnun ti Ijọba gbe wa si Ogbomọṣọ lati fi ya awọn agbẹ. Ọgbẹni Adibi paapa mọ eyi. Bi ko ba si ri bẹẹ mọ fẹ ki o ja mi. Ilọsiwaju ha kọ ni eyiyi bi? Tẹlẹtẹlẹ ri Ijọba kankan ki i ranti agbẹ ti ilu wa. Eyiyi paapa to iṣiri fun wa. Eeṣe ti ẹgbẹ awọn onimutumutẹ ti nko ara wọn jọ labẹ asia Adibi ko le ri ami ilọsiwaju ninu eto yi?

Ọlọla J. Ọla Adigun ọkan ninu awọn ọmọ Ogbomọṣọ ti o ngbe oruko ilu Ogbomọṣọ ga fun ifẹ idagbasoke ilu awọn.

* * *

Mo bere bi alaimọ, ẹtanu ni o nyọ awọn ọlọtẹ wonyi lẹnu ni tabi inunibini? Kini ṣe ti a ki i gbọ irohin rere nipa Ogbomọṣọ lati ẹnu awọn adibi afi irohin buburu? Akoko to lati ba Ọgbẹni Adibi sọ otitọ ọrọ. Gbogbo awa ọmọ Ogbomọṣọ ni ifẹ Adibi ju iru iwa ti a nka mọ ọ lọwọ yi lọ. Akoko to fun ironupiwada.

Larin nkan bi nkan mẹta sẹhin yi na ni REDIO de si ilu Ogbomọṣọ. Awọn enia wa ti kuro ninu aimọkan ati aigbọkan. Ko si ohun ti nlọ laiye loni ti awọn enia wa ki i joko gbọ ni ọdẹde wọn. Ami ilọsiwaju ha kọ ni eyiyi? Awọn ti nwọn lọ si ipade Ogbomọṣọ Parapọ ni oṣu August ti o kọja yi pada wa rohin fun wa wipe Ijọba ti bere iṣẹ waya ati telifonu ni Ogbomọṣọ. Nwọn sọ fun wa wipe o wa ni Oke Ọra. Inu gbogbo awa ti a wa ni idalẹ dun si eyi. A ki i gbọ iru irohin yi lọdọ Ọgbẹni Adibi afi irohin ti o le ba enia lọkan jẹ.

Owo ti Ijọba fi silẹ fun wa fun Osobitu tabi Ile Iṣegun jẹ ẹgbẹrun mejidinlọgọrin (£78,000). A gbọ wipe eto si ti pari fun ibere iṣẹ na,

iṣẹ nlọ lọwọ lori eto fun omi ẹrọ titun ni Ọdọ Ọba. Awọn Oyinbo Ijinnla nlanla ti wa si Ogbomọṣọ fun iwadi jinlẹ lori eto omi yi. Eyiyi ni irohin pataki ti Oloye S. L. Akintola fun wa ni oṣu diẹ sẹhin. Irohin ti mo si tun gbọ ni ile tun sọ nkan kanna. Njẹ iru irohin wonyi ko fi han wipe ilu nlọ siwaju? Eeṣe ti Ọgbẹni Adibi ko da ara rẹ pọ mọ awọn Apostell Onihinrere ti o jẹ wipe ibin ohun ti ko dara ni a' ma a nsaba gbọ lati sakasani rẹ?

ODI NI ADIBI NSIRAN SI

O ti emi loju lati ri i ka wipe Adibi wa ninu awọn ti nlọgun kiri wipe Kansulu Ogbomọṣọ ko dara. Bi Kansulu na ko ba dara nlọ sebi ninu rẹ ni on paapa wa. Kini ohun ti o ṣe lati tun Kansulu na ṣe? Igba melo ni Adibi pe awọn aṣiwaju Ẹgbẹ Parapọ ni kọrọ lati ṣe alaye fun wọn ona ti Kansulu fi nkuna? Igba melo ni Ọgbẹni Adibi ti i ṣe Akọwe Parapọ pe Ipade Parapọ si kọrọ lati fi ẹsun kansulu sun ki Parapo le ri aye lati ṣe atunṣe.

Emi ko da Kansulu lare. Kansulu ni ẹbi tirẹ ṣugbọn ẹbi ti Adibi paapa ni o ju ninu rẹ. Ona wo ni Ọgbẹni Adibi gbe nlo ẹkọ tirẹ lati tun Kansulu na ṣe? Ko si ẹniti o le fi ibinu tun nkan ṣe. Ko si ẹniti o le fi ẹtanu tun nkan ṣe. Igberaga ati ẹtanu ko tun nkan kan ṣe. Ki Adibi to le jẹ oluranlọwọ otito fun awọn enia wa o ni lati ni emi irẹlẹ ati ẹmi suuru.

Loni awa ọmọ Ogbomọṣọ le ṣe igbaraga pe a kuro ni ẹni-ehin. Ko si ẹniti ori rẹ ki i ya nigbati a ba gbọ ti nwọn daruko awọn ọmọ wa fun rere. Ko si enikeni ninu awa ti a wa ni idalẹ ti ki ngba adura ikọkọ fun Oloye S. L. Akintola fun iṣẹ ribiribi ti o nṣe fun ile Naijiria ati fun ilu Ogbomọṣọ. Ipa ti iru enia nla bayi nto ni awa nireti pe Ọgbẹni Adibi yio tẹle. Idi atunṣe ti a nba Oloye Ashipa na ni a fẹ ma a ba Ọgbẹni Adibi.

Ni ipari ọrọ mi, mo bẹ Baba wa, Otun Ogbomọṣọ, Aṣiwaju wa, Ashipa Ogbomọṣọ, Baba wa Alufa E. A. Ige ati Baba wa Alufa J. A. Adediran ki nwọn fi ẹrikọri ki nwọn pe Adibi ati awọn isọngbe rẹ, ki nwọn ba wọn sọrọ gidigidi ki nwọn si ba wọn da imọran ona ti nwọn yio fi wulo fun ilọsiwaju ilu Ogbomọṣọ. Awa ti a wa ni idalẹ ko fẹ ma a ri iwe iyapa lati ọdọ wọn mọ.

Alabi ajọmọgbe wọ ẹwọn ọdun marun

EKO.

LAMIDI Alabi ajọmọgbe ti ati nṣọ lera-lera ninu iwe wa pe Ijọba mba ṣe ẹjọ ajọmọgbe gba idajọ ẹwọn ọdun marun ni Kọtu Oanran ni ọjọ Iṣegun ti iṣe ọjọ kokanla oṣu yi. Awọn ọmọ mẹta ti o jigbe ni Ganiyu Adisa, Musibawu Adio ati Babatunde Afoke, ti awọn olọmọ si ti gba ọmọ wọn pada lọwọ rẹ.

Ọgbẹni Justice Jobbling, Adajọ Agba ni o "sa konko" ẹwọn ọdun marun mọ ọ lọri. Ajọmọgbe na sọ fun Adajọ Agba na pe ki o mase ka ọrọ awọn ẹlẹri ti nwọn wa tako on si, nitoripe ọrọ wọn ko bọ si bakanna. Adajọ na fi esi pe koko ọrọ wọn to ohun ti enia le ni igbagbọ si. O ni Alabi ko ṣe alaye kankan pe rigimọ (rukiṣi) ni awọn ẹlẹri na di si on. O ni on gbagbọ lọtọ ni o ji awọn ọmọ na gbe.

Bi nwọn ti ngmu u lọ si ogba ẹwọn lati inu apoti ẹjọ ni o yi'ju pada si awọn ẹlẹri ti nwọn wa rojọ tako o; o si se "yeede" wọn pe "Ijọba ni emi nlo sise sin ki I ṣe fun nyin."

No. 132.

MOTOR TRAFFIC DIVISION:
The Nigeria Police Ijora.

With effect from September 14th 1956 the telephone numbers of this Division will be:
24051
24052

V. A. COVEYDUCK
DEPUTY SUPERINTENDENT OF POLICE,
MOTOR TRAFFIC DIVISION, LAGOS.

Medical Department, Western Region
VACANCY FOR
ONE HOSPITAL SECRETARY

Applications are invited by the Director of Recruitment, Western Region of Nigeria, Ibadan from suitably qualified candidates as Hospital Secretary in the Medical Department of the Western Region of Nigeria.

Salary Scale:- The salary is in scale B1,2,3. £600 x 30-£660; £750, £780; £816 x 36 - £880; £930 x £42 - £1,140.

For full particulars see Western Regional Notice No. 728 in Western Region Gazette No. 45 of 6th September 1956. Closing date 5th October, 1956.